

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2018-2019

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της **ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗ**

A.M. 7340011218012

**ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΡΟΣ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.**

Επιβλέποντες:

A. Τσουρουφλής

Π. Μουζουράκη

B. Κονδύλης

Αθήνα, Νοέμβριος 2019

Copyright © [Μαρία Μαρκουλάκη, 2019]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Κάρτες πληρωμών: κατηγορίες και ορισμοί	
1.Κάρτες πληρωμών	7
1.1 Τι είναι χρεωστική κάρτα;	8
1.2 Τι είναι πιστωτική κάρτα;	9
1.3 Τι είναι η προπληρωμένη κάρτα και το ηλεκτρονικό πορτοφόλι ή ewallet;	10
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Τερματικά αποδοχής καρτών (POS)	
2. Το τερματικό POS με την πάροδο των χρόνων	11
2.1 Τερματικά στα σημεία πώλησης – POS	11
2.2 Ποιος επιβαρύνεται το κόστος του τερματικού αποδοχής συναλλαγών καρτών (POS)	12
2.3 Τύποι τερματικών (POS)	13
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Υποχρεώσεις εγκατάστασης (POS)	
3. Νομοθετικό πλαίσιο για την υποχρέωση αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα	15
3.1 Πεδίο εφαρμογής	16
3.2 Ρύθμιση υποχρέωσης αποδοχής πληρωμών με κάρτα	16
3.3 Προθεσμία συμμόρφωσης	17
3.4 Αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια των ελέγχων	18
3.5 Υποχρέωση ενημέρωσης καταναλωτή	19
ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Αντιδράσεις εφαρμογής της 45231/2017 (ΦΕΚ 1445 Β΄) απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών	
4. Αντιδράσεις από διάφορες επαγγελματικές ενώσεις	20
ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι κατά το ν. 3862/2010	
5. Νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι – κατηγορίες	22
5.1 Πεδίο εφαρμογής και εξαιρέσεις	23

5.2 Άδεια παρόχων υπηρεσιών κατά το ν. 3862/2010	25
5.3 Κοινοποίηση της απόφασης – ανάκληση της άδειας και τήρηση δημοσίου μητρώου	27
5.4 Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή σχετικά με τιμολογιακά δεδομένα	28
5.5 Μειώσεις φόρου μέσω ηλεκτρονικών συναλλαγών	28
5.6 Διασφάλιση και έλεγχος συναλλαγών	30
5.7 Σύστημα Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών	31
5.7.1 Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (ΣΜΤΑ και ΛΠ) - περιγραφή της Λειτουργίας του Συστήματος	34
5.7.2 Διαδικασία ένταξης Φορέων και Χρηστών	36

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Επαγγελματικοί λογαριασμοί και δήλωση αυτών κατά τη φορολογική διαδικασία

6. Επαγγελματικοί λογαριασμοί	37
6.1 Εφαρμογή διαχείρισης επαγγελματικών λογαριασμών	38
6.2 Είσοδος και καταχώριση στην εφαρμογή διαχείρισης του/των λογαριασμού/σμών	38
6.3 Διαγραφή στην εφαρμογή διαχείρισης του/των λογαριασμού/σμών	39
6.4 Αντικατάσταση στην εφαρμογή διαχείρισης του/των λογαριασμού/σμών	40
6.5 Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 5 ^α της αριθμ. 45231/20.04.2017 (Β΄1445) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης	41

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το κοινοτικό πλαίσιο

7. Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007	42
7.1 Οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009	44

7.2 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2015/751 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΫ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29ης Απριλίου 2015 σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες 46

7.3 ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/2366 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΫ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 25ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ. 48

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ– ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ 51

ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

9.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 53

9.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 54

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η μελέτη υποχρέωσης εγκατάστασης POS καθώς και η δήλωση επαγγελματικού λογαριασμού από την σκοπιά της φορολογικής διαδικασίας. Θα αναλύσουμε παρακάτω το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση αυτή και το σκοπό για τον οποίο ετέθη μέσα από την οικεία νομοθεσία (ν. 4446/2016). Σκοπός του συγκεκριμένου νόμου ήταν η ανάληψη πρωτοβουλιών που θα ανατάξουν την εθνική οικονομία, θα επαναφέρουν την ανάπτυξη με κοινωνικό πρόσημο και θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση χρόνιων παθογενειών που αποστέρησαν δημόσια έσοδα, τα οποία θα μπορούσαν να είχαν διοχετευθεί προς την ανακούφιση των Ελλήνων πολιτών και ιδιαίτερος των περισσότερο αδυνάμων. Στο πιο πάνω πλαίσιο, στόχος του νόμου ήταν η δημιουργία μιας συγκροτημένης δέσμης υποχρεώσεων και δικαιωμάτων μεταξύ πολιτών και επιχειρήσεων, αναφορικά με τη διενέργεια ηλεκτρονικών συναλλαγών. Εισάγονται μέτρα διεύρυνσης της αποδοχής ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής από τις επιχειρήσεις, ώστε η χώρα να ωφεληθεί από τις ευρωπαϊκές τεχνολογικές και κανονιστικές εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών πληρωμών και ανακτήσει το χαμένο έδαφος των προηγούμενων ετών. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία ανταποκρίνεται επιπλέον σε ένα διαρκές αίτημα της αγοράς και των θεσμικών φορέων της, εξορθολογίζοντας τις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα (τράπεζες, ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος), αίροντας στρεβλώσεις πολλών ετών. Επιπρόσθετα, ο νόμος αυτός δημιουργεί ένα συνεκτικό μηχανισμό για τη συνεχή τροφοδότηση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με τα στοιχεία των ηλεκτρονικών συναλλαγών των επιχειρήσεων, δια μέσου των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών του Ν. 3862/2010 (εγχώριων ή αλλοδαπών) που δραστηριοποιούνται νομίμως στη χώρα, ώστε να καταστεί ευχερέστερη η διασταύρωση των στοιχείων συναλλαγών των επιχειρήσεων. Το μέτρο θα επιτρέψει την αξιοποίηση δεδομένων συναλλαγών με οργανωμένο τρόπο από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, δίνοντας για πρώτη φορά στο Ελληνικό Δημόσιο ένα σύγχρονο πλαίσιο για τον προσδιορισμό των εσόδων των επιχειρήσεων και τον εντοπισμό ενδεχόμενης φοροδιαφυγής.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Κάρτες πληρωμών: κατηγορίες και ορισμοί

1. Κάρτες πληρωμών

Όλες οι κάρτες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση αγορών αγαθών και υπηρεσιών ή για την πληρωμή λογαριασμών/ οφειλών (π.χ. ρεύματος, ύδρευσης, εφορίας, κ.λπ.) χωρίς τη χρήση μετρητών, ονομάζονται κάρτες πληρωμών. Ανάλογα με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά τους πρόκειται για:

- χρεωστικές (debit),
- πιστωτικές (credit), ή
- προπληρωμένες (prepaid) κάρτες πληρωμών.

Ανάλογα με το διεθνές σχήμα, μπορεί να είναι κάρτα πληρωμών VISA, MasterCard, American Express, Diners, κ.λπ. και γίνεται, αποδεκτή από την επιχείρηση που δέχεται κάρτες πληρωμών με το συγκεκριμένο σήμα. Οι κάρτες πληρωμών εκδίδονται από τράπεζες ή άλλους αδειοδοτημένους προς τον σκοπό αυτό φορείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος, όπως τα ιδρύματα πληρωμών και τα ιδρύματα έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, στο τέλος του 2015, σχεδόν 15 εκατομμύρια κάρτες πληρωμών είχαν εκδοθεί από ελληνικές τράπεζες και ήταν ενεργές, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 1,4 κάρτες πληρωμών ανά κάτοικο (έναντι μέσου όρου 1,5 κάρτες πληρωμών ανά κάτοικο στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η ανάληψη μετρητών από κάρτες πληρωμών συνήθως επιτρέπεται, με διαφορετικά κάθε φορά χαρακτηριστικά και χρεώσεις του κατόχου, ανάλογα με:

- τον τύπο της κάρτας (χρεωστική, πιστωτική ή προπληρωμένη),
- τους όρους της σύμβασης που διέπουν τη χρήση της, και τη χρήση ATM ίδιας ή διαφορετικής τράπεζας από την τράπεζα έκδοσης της κάρτας.
- Ωστόσο, μετά την επιβολή περιορισμών στις αναλήψεις μετρητών και στις μεταφορές κεφαλαίων, από τις 28 Ιουνίου 2015, αναλήψεις μετρητών στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, επιτρέπονται μόνο με χρήση χρεωστικών καρτών έως του ποσού των τετρακοσίων είκοσι (420) ευρώ την εβδομάδα κατ' ανώτατο όριο.
- Αντίθετα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απαγορεύονται αναλήψεις μετρητών με χρήση πιστωτικών ή/και προπληρωμένων καρτών¹.

¹ [7](http://www.moneyonline.gr/site/article/8575/odigos-gia-tis-kartes-ke-ta-pos-oles-i-plirofories-se-15-erotapantisis,οδηγός για τις κάρτες πληρωμών και τα τερατικά αποδοχής τους (pos) που εξέδωσε η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, 16/9/2019.</p></div><div data-bbox=)

1.1 Τι είναι χρεωστική κάρτα;

Ως χρεωστική κάρτα νοείται η κάρτα με την χρήση της οποίας επιδιώκεται η χρέωση της αξίας των αγαθών, τα οποία ο κάτοχος της αγοράζει ή των υπηρεσιών, οι οποίες του παρέχονται, να γίνεται απ' ευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό του. Μετά το τέλος της συναλλαγής ο κάτοχος τοποθετεί την χρεωστική κάρτα στα ειδικά τερματικά μηχανήματα που βρίσκονται στο κατάστημα της συμβεβλημένης με την εκδότρια τράπεζα επιχείρησης (P.O.S. Point of Sales Terminals) και τα οποία είναι συνδεδεμένα με το ηλεκτρονικό σύστημα της εκδότριας και μετά από την ανάγνωση της μαγνητικής ταινίας του χρεωστικού δελτίου μεταφέρεται από τον λογαριασμό του κατόχου στον λογαριασμό της συμβεβλημένης επιχείρησης χρηματικό ποσό αντίστοιχο με το κόστος της συναλλαγής πλέον της τυχόν υφιστάμενης πληρωτέας στην εκδότρια τράπεζα προμήθειας.²

Για τις συναλλαγές, ενώ θεωρητικά απαιτείται η πληκτρολόγηση του μυστικού κωδικού,³ στην πράξη δεν ζητείται στον κάτοχο να τον πληκτρολογήσει, αντίθετα πρέπει να υπογράψει ένα εκτύπωμα από το συγκεκριμένο μηχάνημα. Οι κανόνες επιμέλειας ορίζουν ότι ο υπάλληλος της επιχείρησης οφείλει να αντιπαραβάλλει την υπογραφή που κάτοχος θέτει στο εκτύπωμα με την υπογραφή του σε κάποιο επίσημο έγγραφο, συνηθέστερα της ταυτότητάς του ή του διαβατηρίου του. Αμφισβητείται, πάντως, το εάν η σχέση μεταξύ του κατόχου του δελτίου και της εκδότριας τράπεζας αποτελεί σύμβαση έργου, όσον αφορά στην δυνατότητα συναλλαγών μέσω POS και σύμβαση γύρου, όσον αφορά στις εντολές πληρωμών, που διοχετεύονται στην τράπεζα ηλεκτρονικά,⁴ με αποτέλεσμα να πρόκειται για ηλεκτρονική πληρωμή και άρα μέσο πληρωμής έβδομης γενιάς και όχι έκτης, καθόσον η πληρωμή γίνεται με αυτόματη χρέωση του λογαριασμού. Η χρεωστική κάρτα μπορεί να λειτουργεί και ως κάρτα αυτόματων συναλλαγών.⁵

² Γεωργιάδης Απόστολος Σ. *Η εξασφάλιση των πιστώσεων* οπ σ 312, **Schneider** Uwe H. *Das Recht des elektronischen Zahlungsverkehrs* Fritz Knapp Verlag Frankfurt am Main 1982 σ 22 επ και σ 35 επ.

³ Ψυχομάνης Σπύρος Δ. *Τραπεζικό Δίκαιο - Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων* οπ σ 70, Γεωργιάδης Απόστολος Σ. *Η εξασφάλιση των πιστώσεων* οπ σ 312, **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* οπ σ 466 επ, **Wymeersch** Eddy «Aspects juridiques de certaines nouveaux moyens de paiement – Belgium» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 85 επ και δη σ 112

⁴ Ψυχομάνης Σπύρος Δ. *Τραπεζικό Δίκαιο - Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων* οπ σ 70, **Hapgood QC** Mark *Paget's Law of Banking* οπ σ 63 επ, **Banakas** Efstathios «The law of modern forms of payment – United Kingdom» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 235 επ, **Hahn** Hugo J. «Modern techniques for financial transactions and their effects on currency – Germany» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 173 επ και δη σ 182, **Simon** Pierre *Les moyens de paiement: des espèces à la monnaie électronique* éditeur Banque 1997 σ 157 επ, **Cranston** Ross *The single market and the law of banking* second edition LLP London, New York, Hamburg, Hong Kong Lloyd's of London press LTD 1995 σ 12 επ.

⁵ Σπυριδούλα Τσίρου, διπλωματική εργασία: Η έξυπνη κάρτα ως ηλεκτρονικό μέσο πληρωμών, Δεκέμβριος 2005, σελ. 17-19.

1.2 Τι είναι πιστωτική κάρτα;

Πιστωτική κάρτα είναι μία κάρτα την οποία εκδίδουν οι τράπεζες, ώστε να μπορεί ο κόσμος να αγοράζει προϊόντα και υπηρεσίες με χρήματα τα οποία δεν έχει ακόμα. Είναι ένα είδος πίστωσης - δανεισμού δηλαδή, που εξυπηρετεί τον καταναλωτή στο να μπορέσει να αγοράσει χωρίς να χρειαστεί να πληρώσει άμεσα, ή εξυπηρετώντας τον στο να πληρώσει τα προϊόντα που έχει αγοράσει, με δόσεις. Με την πιστωτική κάρτα, όταν κάνουμε κάποιες αγορές και τη χρησιμοποιούμε, δεν πληρώνουμε τα προϊόντα κατά τη στιγμή της αγοράς, αλλά μας έρχεται ο μηνιαίος λογαριασμός της κάρτας και τα πληρώνουμε στην ουσία τότε. Επίσης, αν θέλουμε να αγοράσουμε πολλά πράγματα (πχ ανοίγουμε νοικοκυριό), μπορεί να χρειαστεί να πάρουμε πολλά πράγματα. Για να μαζεύαμε όλα αυτά τα λεφτά, μπορεί να χρειάζοντουσαν πολλοί μήνες. Έτσι, τα αγοράζουμε άμεσα με την πιστωτική κάρτα όλα μαζί, και τα πληρώνουμε μέσω αυτής, με δόσεις μιας και στους προσεχείς μήνες, τα αποπληρώνουμε λίγο λίγο. Το όριο που μας βάζει η τράπεζα ανά μήνα για να μην ξεφύγουμε και υπερ-χρεωθούμε, ονομάζεται πιστωτικό όριο.⁶

Ο κάτοχος του πιστωτικού δελτίου υπογράφει σε ένα χρεωστικό έντυπο εξαγόμενο μηχανικά μέσω του μηχανήματος, στο οποίο εισάγεται το πιστωτικό δελτίο, και αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει το αναγραφόμενο στο έγγραφο ποσό στον εκδότη του δελτίου, συνήθως ένα τραπεζικό ίδρυμα, ενώ ο δανειστής, δηλαδή ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών προς τον πληρωτή - κάτοχο του δελτίου, αποκτά απαίτηση για το ίδιο ποσό κατά του εκδότη του δελτίου. Η υποχρέωση αυτή καλύπτεται από τραπεζικό λογαριασμό που ο κάτοχος του δελτίου διατηρεί στην τράπεζα. Σε περίπτωση μη ύπαρξης τραπεζικού λογαριασμού, πρόκειται για άνοιγμα πίστωσης από το πιστωτικό ίδρυμα προς τον κάτοχο του δελτίου. Από την σύμβαση αυτής της τελευταίας περίπτωσης απορρέει η υποχρέωση του εκδότη του πιστωτικού δελτίου να πληρώσει τον προμηθευτή.⁷

Πρέπει να σημειωθεί ότι το πιστωτικό δελτίο δεν ενσωματώνει το πληρωτέο χρηματικό ποσό και δεν παραδίδεται ουδέποτε στον αποδέκτη της πληρωμής, αλλά παραμένει στα χέρια του κατόχου του και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για νέες πληρωμές. Για τον λόγο αυτό, το πιστωτικό δελτίο δεν αποτελεί χρηματικό ποσό, αλλά κατ'ουσίαν μία μορφή ανοικτού λογαριασμού. Κρίνεται σκόπιμο να τονισθεί ότι με το πιστωτικό δελτίο γίνονται πληρωμές, που ολοκληρώνονται μετά την χρήση του δελτίου, με συνέπεια τα πιστωτικά δελτία ως έκτη γενιά μέσων πληρωμών να ονομάζονται

⁶ <https://ti-einai.gr/pistotiki-karta/>

⁷ **Σταθόπουλου** Μιχαήλ «Σύγχρονες τεχνικές των χρηματικών συναλλαγών:επισκόπηση - αποτίμηση - προτάσεις» *ΔΕΕΤ 1994* σ 128 επ, **Stathopoulos** Michael «Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency» οπ σ 5, **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* οπ σ 466 επ, **Claussen** Carsten Peter & **Erne** Roland *Bank- undBörsenrecht 2.* Auflage Beck München 2000, **Meder** Stephan «Die Haftung im beleglosen Fernabsatz-Kreditkarten-geschäft» *NJW 2000* σ 2076 επ.

δελτία ύστερης πληρωμής.⁸ Η έκδοση πιστωτικού δελτίου από τράπεζα ή θυγατρική της επιχείρηση, για παράδειγμα χρηματοδοτικό ίδρυμα, προϋποθέτει κατά κανόνα σύνδεση με ένα ενιαίο σύστημα πληρωμών και εκκαθαρίσεων που διαθέτουν αυτοτελείς επιχειρήσεις ανά τον κόσμο, όπως Diners, Visa, MasterCard, American Express.⁹

1.3 Τι είναι η προπληρωμένη κάρτα και το ηλεκτρονικό πορτοφόλι ή ewallet;

Προπληρωμένη κάρτα είναι ουσιαστικά μία κάρτα, η οποία εκδίδεται από μία τράπεζα στο όνομά σας, και μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σαν πιστωτική κάρτα. Όταν ζητάτε από την τράπεζα την έκδοση μίας τέτοιας, στην ουσία προπληρώνετε το ποσό το οποίο θα έχει μέσα της και μπορείτε έπειτα να τη χρησιμοποιήσετε για τις online αγορές σας, μέχρι εξαντλήσεως του ποσού αυτού. Για παράδειγμα, μπορείτε να εκδώσετε μία προπληρωμένη κάρτα στην τράπεζά σας, πληρώνοντας 300 ευρώ: έτσι θα έχει πλέον υπόλοιπο 300 ευρώ που μπορείτε να το ξοδέψετε στις αγορές σας. Το ηλεκτρονικό πορτοφόλι ή ewallet όπως είναι η διεθνής ονομασία του, είναι ένα ασφαλές ηλεκτρονικό μέσο πληρωμής και χρησιμοποιείται κυρίως για συναλλαγές στο διαδίκτυο. Για να το καταλάβετε με απλά λόγια, σκεφτείτε πως λειτουργεί ο e-banking λογαριασμός σας σε μία τράπεζα. Ανοίγετε τη σελίδα της τράπεζας και συμπληρώνετε τα στοιχεία εισόδου σας για να εισέλθετε στο προφίλ σας. Αφού κάνετε login, μπορείτε μέσα από τον ηλεκτρονικό σας λογαριασμό να στείλετε χρήματα, να κάνετε αγορές, να πληρώσετε λογαριασμούς, να κάνετε κατάθεση κλπ. Έτσι ακριβώς λειτουργεί και το ηλεκτρονικό πορτοφόλι με μία διαφορά, ότι δε διαθέτει όπως η τράπεζα επίγεια καταστήματα.

⁸ **Σταθόπουλου** Μιχαήλ «Σύγχρονες τεχνικές των χρηματικών συναλλαγών:επισκόπηση- αποτίμηση-προτάσεις» *ΔΕΕΤ* 1994 σ 128 επ, **Stathopoulos** Michael «Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency» οπ σ 5, **Καλλιμόπουλος** Γ. Δ. *Το δίκαιο του χρήματος* οπ σ 62 επ, **Γεωργιάδης** Απόστολος Σ. *Η εξασφάλιση των πιστώσεων* Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία Αθήνα 2001 σ 312, **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* οπ σ 466 επ, **Hargood QC** *Mark Paget's Law of Banking* 11th edition Butterworths London, Edinburg & Dublin 1996 σ 61 επ.

⁹ **Ψυχομάνης** Σπύρος Δ. *Τραπεζικό Δίκαιο - Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων* ε' έκδοση ΕκδόσειςΣάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2001 σ 69, **Hargood QC** *Mark Paget's Law of Banking* οπ σ 261 επ, **Βελέντζα** Ιωάννη –**Χαρισιάδου** Ειρήνης «Τεχνολογική εξέλιξη και σύγχρονα συστήματα πληρωμών πιστωτικές κάρτες και ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων (παρουσίαση της νομοθεσίας των Η.Π.Α.)» *Επιστ.Επετ.Αρμεν* 1987 σ 175 επ, **Ζησίμου** Θεολόγος «Σύμβαση πιστωτικής κάρτας. Καταχρηστικότητα όρων» *Συνήγορος τευχ. 21 Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2000* σ 305, **Gavalda** Christian & **Stoufflet** Jean *Droit Bancaire Institutions – Comptes – Opérations - Services* 3 ème édition Litec Paris 1997 σ 395 επ, **Foy** Alain – Marie «Les cartes bancaires et les innovations technologiques» εις *Droit et monnaie* οπ σ 279 επ, **Kallimopoulos** G. D. «Plastic and electronic money in Greece – Towards a cashless society?» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 195 επ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Τερματικά αποδοχής καρτών (POS)

2. Το τερματικό POS με την πάροδο των χρόνων

Η πρώτη συσκευή POS, που κατασκευάστηκε το 1870, ήταν αρκετά περίεργη, τεράστια και τερατώδης, ώστε να αξίζει μια θέση αποκλειστικά και μόνο στο μουσείο. Η συσκευή ήταν τόσο βαριά και μεγάλη που δεν μπορούσε να αποσταλεί ούτε καν με το ταχυδρομείο, πόσο μάλλον να μπει σε μια τσέπη παντελονιού. Ακόμα και όταν η πρώτη πιστωτική κάρτα κυκλοφόρησε στην αγορά, 80 χρόνια μετά, οι έμποροι δεν μπορούσαν να φανταστούν ένα τερματικό POS αρκετά εξελιγμένο ώστε να μπορεί να μεταφερθεί από πόρτα σε πόρτα. Για τις σημερινές επιχειρήσεις, τα πράγματα είναι πολύ ευκολότερα (και ασφαλέστερα). Η τεχνολογία EMV μετέτρεψε, επιτέλους, τις απαρχαιωμένες κάρτες swiπε-and-signature σε είδος προς εξαφάνιση, ενώ το παγκοσμίως πρώτο, πλήρως φορητό, τερματικό POS άλλαξε ριζικά τον τρόπο σκέψης των επιχειρήσεων σχετικά με την επιλογή της κατάλληλης συσκευής POS.¹⁰ Pos είναι ένα ειδικό μηχάνημα το οποίο επιτρέπει στα καταστήματα και τους επαγγελματίες που το διαθέτουν να χρεώνουν κάρτες των τραπεζών. Ουσιαστικά πρόκειται για τα τερματικά στα οποία ο πελάτης βάζει την πιστωτική ή χρεωστική κάρτα του για να πληρώσει. Υπάρχουν μηχανήματα ενσύρματα (με καλώδιο) και ασύρματα που είναι χρήσιμα σε περιπτώσεις όπως βενζινάδικα, εστιατόρια, τεχνικούς (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι κλπ). Τα ενσύρματα POS επικοινωνούν με την τράπεζα μέσω τηλεφώνου ή internet, ενώ υπάρχουν και ασύρματα μηχανήματα που επικοινωνούν με κινητό internet, καθώς παίρνουν κάρτα SIM. Επίσης υπάρχουν και τερματικά τα οποία μπορούν να χρεώσουν κάρτες (αλλά και κινητά τηλέφωνα και άλλες συσκευές) ανέπαφα, δηλαδή χωρίς καμία επαφή της κάρτας με το μηχάνημα. Ετυμολογικά πάντως, τα αρχικά POS σημαίνουν Point of Sale, δηλαδή στα ελληνικά "Σημείο Πώλησης". Επομένως ίσως θα ήταν πιο σωστό να λέμε ότι μια επιχείρηση είναι σημείο πώλησης και όχι διαθέτει σημείο πώλησης (POS).¹¹

2.1. Τερματικά στα σημεία πώλησης – POS

Τα τερματικά στα σημεία πώλησης είναι μηχανήματα τοποθετημένα σε χώρους προμήθειας αγαθών ή υπηρεσιών (δηλ. σε καταστήματα, εστιατόρια, πρατήρια υγρών καυσίμων, αεροδρόμια λιμένες, σιδηροδρομικούς σταθμούς κ.λ.π.) όπου ο αγοραστής των αγαθών ή υπηρεσιών με τη χρήση μιας κάρτας, που μπορεί να ονομασθεί κάρτα ηλεκτρονικής πληρωμής καταβάλλει το τίμημα με άμεση ηλεκτρονική χρέωση του τραπεζικού του λογαριασμού και ταυτόχρονη άμεση

¹⁰ <https://sumup.gr/pos-termatika/>

¹¹ <https://ti-einai.gr/pos/>

πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού του προμηθευτή του. Πρόκειται δηλ. για ηλεκτρονική πληρωμή επί τόπου. Κατ' ακριβολογία για ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων με τερματικά στα σημεία πώλησης (ΗΜΚΤΣ)- Electronic Funds Transfer at Point of Sale Terminals (EFTROS).¹² Αναλυτικότερα η διαδικασία της ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων μπορεί να περιγραφεί ως εξής: Ο πελάτης, αφού επιλέξει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να αγοράσει πηγαίνει στο ταμείο, δίνει την κάρτα του στον ταμιά, που την εισάγει στο μηχάνημα και κτυπά στο πληκτρολόγιο το ποσό των αγορών. Ο πελάτης – αγοραστής από το πληκτρολόγιο που βρίσκεται δίπλα του, πληκτρολογεί το μυστικό κωδικό αριθμό του και βλέπει στην οθόνη το ποσό, που πληκτρολόγησε ο ταμιάς. Αφού ελεγχθεί η εγκυρότητα της κάρτας και η επάρκεια του υπολοίπου (του λογαριασμού) από τη μηχανή, γίνεται η άμεση χρέωση του λογαριασμού του αγοραστή σε συνδυασμό με την άμεση πίστωση του λογαριασμού της εμπορικής επιχείρησης. Τέλος τυπώνεται η απόδειξη με τα στοιχεία συναλλαγής.¹³

2.2 Ποιος επιβαρύνεται το κόστος του τερματικού αποδοχής συναλλαγών καρτών (POS);

Το τερματικό αποδοχής συναλλαγών καρτών (POS) συνιστά αναπόσπαστο μέρος του συγκεκριμένου τρόπου εισπράξεων μιας επιχείρησης. Συνεπώς, αντιμετωπίζεται ως πάγιο στοιχείο της επιχείρησης με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που αντιμετωπίζεται και η αγορά ενός μηχανήματος αναγνώρισης των κατάλληλων προς κυκλοφορία τραπεζογραμματίων (χαρτονομισμάτων) ευρώ για τις εισπράξεις της επιχείρησης με μετρητά.

Σε όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές αγορές, το κόστος εφάπαξ αγοράς ή ενοικίασης του τερματικού αποδοχής καρτών (POS), καθώς και το τυχόν κόστος συντήρησης τυπικά επιβαρύνουν την επιχείρηση που αξιοποιεί τις υπηρεσίες αποδοχής και εκκαθάρισης καρτών πληρωμών. Σήμερα, παρέχονται τερματικά τόσο από τις τράπεζες όσο και από φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών γενικότερα, ενώ στην Ελληνική αγορά δραστηριοποιούνται και τρίτες εμπορικές επιχειρήσεις που παρέχουν διαφόρων τύπων τερματικά αποδοχής καρτών, καλύπτοντας και πιο εξειδικευμένες ανάγκες (π.χ. σταθερά ενσύρματα τερματικά, ασύρματα τερματικά GPRS ή WiFi, mobile POS, κ.λπ.). Όλα τα τερματικά για να λειτουργήσουν απαιτούν τη σύναψη συνεργασίας με μια τράπεζα ή άλλο αδειοδοτημένο φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών.

Οι περισσότερες ελληνικές τράπεζες έχουν συμβληθεί με κατασκευάστριες στο εξωτερικό εταιρείες ή τους αντιπροσώπους τους στην Ελλάδα προκειμένου να εξασφαλίσουν όσο το δυνατόν

¹² Φύλιος, Σύγχρονη οργάνωση και διοίκηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων σ. 150.

¹³ Βελέντζας Δίκαιο τραπεζικών συμβάσεων σ. 441.

καλύτερη έκπτωση για λογαριασμό των επιχειρήσεων/πελατών τους με τους οποίους συμβάλλονται προκειμένου να αποδέχονται συναλλαγές καρτών.¹⁴

2.3 Τύποι τερματικών (pos) Στην αγορά διατίθενται τρεις τύποι τερματικών:

- Ενσύρματα
- Ασύρματα
- Mobile

- Ενσύρματο Τερματικό

Σύγχρονο και με εργονομική σχεδίαση τερματικό, το οποίο διαθέτει ευρύ φάσμα επιλογών συνδεσιμότητας (μέσω τηλεφωνικής γραμμής ή/και ενσύρματου δικτύου internet). Υποστηρίζει κάρτες Chip & PIN (EMV) και contactless (NFC) για μεγαλύτερη ασφάλεια και ευκολία στις συναλλαγές. Πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές ασφαλείας και είναι PTS PCI 2.x και 3.x πιστοποιημένο με SRED & OPEN πρωτόκολλα.

- Ασύρματο Τερματικό

Μικρή και ελαφριά ηλεκτρονική ασύρματη συσκευή πληρωμών, που λειτουργεί με σύνδεση κινητής τηλεφωνίας (ενσωματωμένη SIM κάρτα). Μπορεί να μετακινηθεί και να λειτουργεί σε οποιοδήποτε χώρο, είτε εντός του καταστήματος είτε εκτός. Υποστηρίζει κάρτες Chip & PIN (EMV) και contactless (NFC) για μεγαλύτερη ασφάλεια και ευκολία στις συναλλαγές. Πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές ασφαλείας και είναι PTS PCI 2.x και 3.x πιστοποιημένο με SRED & OPEN πρωτόκολλα.

- Mobile POS Τερματικό

Πρωτοποριακή και καινοτόμα λύση για την αποδοχή καρτών πληρωμών εν κινήσει. Η φορητή συσκευή ανάγνωσης καρτών (mpos) συνδέεται με το cardlink application μέσω του smartphone ή/και του tablet σας, το οποίο είναι διαθέσιμο σε περιβάλλον Android© και iOS©. Για τη λειτουργία της υπηρεσίας, είναι απαραίτητη η χρήση internet. Ιδανική για τον επαγγελματία που μετακινείται διαρκώς και επιθυμεί ευελιξία & ελευθερία στις συναλλαγές του. Πληροί τις

¹⁴ [iefimerida.gr](https://www.iefimerida.gr) - <https://www.iefimerida.gr/news/248094/ola-osa-prepei-na-gnorizete-gia-tis-hreostikes-pistotikes-kai-propliromenes-kartes-mesa>.

υψηλότερες προδιαγραφές ασφαλείας και είναι PTS PCI 3.x πιστοποιημένο με SRED πρωτόκολλα.¹⁵

15 <http://www.moneyonline.gr/site/article/9921/i-times-enikiasis-i-polisis-ton-termatikon-pos-apo-tis-trapezes-odigos>

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Υποχρεώσεις εγκατάστασης (POS)

3. Νομοθετικό πλαίσιο για την υποχρέωση αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα

Ο αρχικός νόμος για την υποχρέωση αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα είναι ο ν. 4446/2016, ο οποίος στο άρθρο 65 & 1, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 74 Ν.4472/2017, ΦΕΚ Α 74/19.5.2017 ορίζει ότι: «1. Οι δικαιούχοι πληρωμής, στο πλαίσιο των συναλλαγών τους με πληρωτές οι οποίοι ενεργούν για λόγους που δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα, υποχρεούνται, ανάλογα με τον κύριο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητάς τους (ΚΑΔ) και εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να αποδέχονται μέσα πληρωμής με κάρτα για την ολοκλήρωση των πράξεων πληρωμής.». Επομένως σύμφωνα με το νόμο οι πληρωτές που υποχρεούνται να αποδεχθούν μέσα πληρωμής με κάρτα δεν πρέπει να λειτουργούν με την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα αλλά ως φυσικά πρόσωπα που συναλλάσσονται με τους καταναλωτές. Για παράδειγμα ένα φωτοτυπικό και εκτυπωτικό γραφείο, όταν συναλλάσσεται με το ευρύ κοινό – καταναλωτές (για την έκδοση φωτοτυπιών), οφείλει να αποδέχεται μέσα πληρωμής με κάρτα σύμφωνα με τον νόμο. Όταν όμως συναλλάσσεται με εταιρείες – προμηθευτές στα πλαίσια της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας του (έκδοση βιβλίου για εταιρεία) δεν απαιτείται να διατηρεί μέσα πληρωμής με κάρτα. Δικαιούχος πληρωμής είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι ο τελικός αποδέκτης των χρηματικών ποσών τα οποία αποτελούν αντικείμενο της πράξης πληρωμής.¹⁶ Για την αποδοχή μέσω πληρωμής με κάρτα, οι δικαιούχοι πληρωμής συμβάλλονται υποχρεωτικά με νομίμως αδειοδοτημένους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών, κατά το οριζόμενο στο ν. 3862/2010 (Α` 113). Για την αποδοχή μέσω πληρωμής με κάρτα και μετρητά, καθώς και την είσπραξη για λογαριασμό τρίτου εν γένει, οι δικαιούχοι πληρωμής απαγορεύεται να συμβάλλονται με οντότητες οι οποίες δεν αποτελούν νομίμως αδειοδοτημένους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών ή Αντιπροσώπους αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται ρητά στην οικεία ισχύουσα νομοθεσία.¹⁷

¹⁶ Άρθρο 2 περ. 13 του κανονισμού 2015/751.

¹⁷ ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL) Άρθρο 65 ν.4446/2016, ο οποίος στο άρθρο 65 & 1, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 74 Ν.4472/2017, ΦΕΚ Α 74/19.5.2017.

3.1 Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται σε πράξεις πληρωμής με κάρτα και μέσα πληρωμής με κάρτα που έχουν εκδοθεί από τετραμερές σύστημα πληρωμής, καθώς και στις ηλεκτρονικές πληρωμές εν γένει, όταν ο πληρωτής ενεργεί για λόγους που δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική του δραστηριότητα.¹⁸ Στις πληρωμές με «ηλεκτρονικό χρήμα» ενδέχεται να εμφανιστούν και τετραμερείς σχέσεις. Κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί για παράδειγμα στην περίπτωση που ο δείκτης της πληρωμής τηρεί λογαριασμό σε τράπεζα διαφορετική από τον κάτοχο της κάρτας (καταναλωτή), οπότε τα μέρη που χρειάζεται να συμβληθούν για να ολοκληρωθεί η συναλλαγή θα είναι τα ακόλουθα τέσσερα: ο πληρωτής (κάτοχος της κάρτας), η τράπεζα του πληρωτή (εκδότης της κάρτας), η τράπεζα του δέκτη της πληρωμής και ο δέκτης της πληρωμής. Επίσης τετραμερείς σχέσεις μπορεί να εμφανιστούν και στην περίπτωση που δύο τράπεζες (δύο εκδότες καρτών) συνάπτουν σύμβαση με την οποία αναλαμβάνουν την αμοιβαία υποχρέωση να επιτρέπουν χρήση των τερματικών τους στα σημεία πώλησης (POS) και από τους κατόχους κάρτας έκδοσης της τράπεζας με την οποία έχουν συμβληθεί. Στην περίπτωση αυτή η τράπεζα της οποίας χρησιμοποιούνται τα τερματικά αποτελεί βοηθό εκπλήρωσης της παροχής (Α.Κ. 334) της τράπεζας που έχει συμβληθεί μαζί της. Τέλος δεν αποκλείεται οι σχέσεις να εμφανιστούν και ως πολυμερείς ιδίως στις διεθνείς συναλλαγές όπου παρεμβάλλονται περισσότερες από δύο τράπεζες.¹⁹

3.2 Ρύθμιση Υποχρέωσης Αποδοχής Πληρωμών με Κάρτα

Για την ρύθμιση των δικαιούχων πληρωμής (εφεξής υποχρέων) εκδόθηκε η Κοινή Υπουργική Απόφαση 45231/2017 η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1445B'/27-4-2017. Η απόφαση αυτή προσδιορίζει τους υποχρέους με κύριους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας και οι οποίοι υποχρεούνται να αποδέχονται μέσα πληρωμής με κάρτα κατά την ολοκλήρωση των πράξεων πληρωμής που πραγματοποιούν καταναλωτές για λόγους οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, ή επαγγελματική τους δραστηριότητα. Ενδεικτικά αναφέρουμε στην παρούσα μελέτη ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες: 33.12 Επισκευή μηχανημάτων, 33.13 Επισκευή ηλεκτρονικού και οπτικού εξοπλισμού, 33.14 Επισκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού, 35.11 Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, 35.12 Μετάδοση ηλεκτρικού ρεύματος, 35.13 Διανομή ηλεκτρικού

¹⁸ ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL άρθρο 63 ν. 4446/2016 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 73 Ν.4484/2017 ΦΕΚ Α 110/1.8.2017.

¹⁹ Αγγελική Παπαθέου Δελτία ταυτόχρονης πληρωμής (“pay now cards”) POS, από τη σκοπιά της φύσης τους ως χρήματος και της παθολογίας των συναφώς γεννώμενων τριμερών σχέσεων, διπλωματική εργασία, Μάρτιος 1999, σελ. 41-42.

ρεύματος, 35.14 Εμπόριο ηλεκτρικού ρεύματος, 35.21 Παραγωγή φυσικού αερίου, 35.22 Διανομή αέριων καυσίμων μέσω αγωγών, 35.23 Εμπόριο αέριων καυσίμων μέσω αγωγών, 36.00 Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού, 43.21 Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις, 43.22 Υδραυλικές και κλιματιστικές εγκαταστάσεις θέρμανσης και ψύξης, 45.11 Πώληση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων, 45.19 Πώληση άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων, 45.20 Συντήρηση και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, 45.32 Λιανικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα, 45.40 Πώληση, συντήρηση και επισκευή μοτοσικλετών και των μερών και εξαρτημάτων τους κλπ.²⁰

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΚΥΑ 14871/ ΦΕΚ 30 Β'/15.01.2019, μετά τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) «96.04 Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία» του πίνακα της παρ. 1 του άρθρου 1 της 45231/2017 (ΦΕΚ 1445 Β') απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, όπως ισχύει, προστίθενται και άλλοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες: 18.12 Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες, 18.13 Υπηρεσίες προεκτύπωσης και προεγγραφής μέσων, 18.14 Βιβλιοδετικές και συναφείς δραστηριότητες, 18.20 Αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων, 25.61 Κατεργασία και επικάλυψη μετάλλων, 25.62 Μεταλλοτεχνία, 33.11 Επισκευή μεταλλικών προϊόντων, 33.15 Επισκευή και συντήρηση πλοίων και σκαφών, 33.19 Επισκευή άλλου εξοπλισμού, 35.30 Παροχή ατμού και κλιματισμού, 37.00 Επεξεργασία λυμάτων, 8.11 Συλλογή μη επικίνδυνων απορριμμάτων, 38.12 Συλλογή επικίνδυνων απορριμμάτων, 38.31 Αποσυναρμολόγηση παλαιών ειδών, 39.00 Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων, 96.09 Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών π.δ.κ.α.²¹

3.3 Προθεσμία συμμόρφωσης

Οι ως άνω Υπόχρεοι οφείλουν να συμμορφωθούν εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της συγκεκριμένης ΚΥΑ. Οι ως άνω Υπόχρεοι που θα προβούν σε έναρξη δραστηριότητας, κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριάντα (30) ημερών προ της παρέλευσης της προθεσμίας – τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της ΚΥΑ - οφείλουν να συμμορφωθούν εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση της συγκεκριμένης Κοινής Υπουργικής Απόφασης. Οι Υπόχρεοι που θα προβούν σε έναρξη δραστηριότητας ή σχετική μεταβολή μετά την παρέλευση της προθεσμίας (τρεις -3- μήνες από τη δημοσίευση) οφείλουν να συμμορφωθούν εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη, ή τη μεταβολή.

²⁰ Κ.Υ.Α 45231/2017 η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1445Β'/27-4-2017
²¹ Κ.Υ.Α. 141871/ΦΕΚ 30 Β'/15.01.2019

3.4 Αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια των ελέγχων

Ο νομοθέτης όρισε τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια των ελέγχων, την επιβολή των προστίμων και τη βεβαίωση παραβάσεων των υπόχρεων που δεν συμμορφώνονται με την εγκατάστασης αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα. Οι αρχές αυτές είναι: η Διεύθυνση Θεσμικών Ρυθμίσεων και Εποπτείας Αγοράς Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή και οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας. Οι υπηρεσίες της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Ε.Γ.Σ.Δ.Ο.Ε) και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), εφόσον στα πλαίσια των ελέγχων που διενεργούν βάσει των αρμοδιοτήτων τους, διαπιστώσουν παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 4446/2016, υποχρεούνται σε έγγραφη ενημέρωση της Διεύθυνσης Θεσμικών Ρυθμίσεων και Εποπτείας της Αγοράς Προϊόντων και Υπηρεσιών ή της κατά τόπο αρμόδιας Διεύθυνσης Ανάπτυξης για την περαιτέρω εφαρμογή της οριζόμενης με την παρούσα διαδικασίας. Η Α.Α.Δ.Ε. κοινοποιεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή κατάλογο στον οποίο περιλαμβάνονται:

α) Οι Αριθμοί Φορολογικού Μητρώου του συνόλου των Υπόχρεων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 της σχετικής ΚΥΑ.

β) Στοιχεία από τα οποία προκύπτει η δυνατότητα ή μη αποδοχής πληρωμών με κάρτα, όπως, ενδεικτικά, εισπράξεις μέσω πιστωτικών, χρεωστικών και προπλη-ρωμένων καρτών ή άλλων μέσων πληρωμής με κάρτα, για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες συγκροτούν κλιμάκια ελέγχου αποτελούμενα τουλάχιστον από δύο υπαλλήλους. Τα κλιμάκια ελέγχου που συγκροτούνται από τις αρμόδιες αρχές, είναι εφοδιασμένα με τα ακόλουθα έντυπα:

α) «ΕΝΤΟΛΗ ΕΛΕΓΧΟΥ»

β) «ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ».

Στους παραβάτες επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Τα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας στην οποία υπάγονται τα ελεγκτικά όργανα που διαπίστωσαν την παράβαση. Τα ελεγκτικά όργανα υποχρεούνται να υποβάλουν εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία διαπίστωσης τέλεσης της παράβασης τις σχετικές εκθέσεις στην Υπηρεσία τους. Η απόφαση επιβολής προστίμου εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της σχετικής έκθεσης, και αφού ζητηθεί ακρόαση του διοικούμενου κατά το άρθρο 6 του ν. 2690/1999 (Α' 45), και κοινοποιείται αμελλητί στον παραβάτη. Τα διοικητικά πρόστιμα της παρούσας εισπράττονται, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε. - ν.δ. 356/1974, Α' 90), και αποδίδονται, με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2946/2001, (Α' 224), στον

Κρατικό Προϋπολογισμό. Η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου της παρούσης υπόκειται σε ενδικοφανή προσφυγή εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, η οποία ασκείται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, εφόσον οι διοικητικές κυρώσεις έχουν εκδοθεί από την Διεύθυνση Θεσμικών Ρυθμίσεων και Εποπτείας Αγοράς Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών, και ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην περιφέρεια του οποίου διαπιστώθηκε η παράβαση, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου του τόπου όπου εδρεύει το όργανο που εξέδωσε την απόφαση επιβολής προστίμου, μέσα στην προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (60 ημέρες). Το ύψος του επιβληθέντος διοικητικού προστίμου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου μειώνεται στο ήμισυ εάν:

- α) Ο υπόχρεος εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτόν της σχετικής πράξης και σε κάθε περίπτωση πριν την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής της παρ. 4, προβεί σε καταβολή του προστίμου. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παραίτηση του υπόχρεου από κάθε δικαίωμα προσβολής ή αμφισβήτησης της πράξης επιβολής προστίμου.
- β) Ο υπόχρεος εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής καταγγελίας ή διενέργειας ελέγχου, καταθέσει στην αρμόδια ελεγκτική Υπηρεσία τιμολόγιο που αποδεικνύει την αγορά τερματικού αποδοχής καρτών πληρωμών και μέσων πληρωμής με κάρτα.²²

3.5 Υποχρέωση ενημέρωσης καταναλωτή

Οι δικαιούχοι πληρωμής, οι οποίοι αποδέχονται κάρτες πληρωμών, υποχρεούνται να ενημερώνουν τους καταναλωτές σχετικά με την αποδοχή καρτών και μέσων πληρωμής του συστήματος καρτών πληρωμής, με σαφή τρόπο που δεν επιδέχεται παρερμηνείας. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αναγράφονται ευκρινώς στην είσοδο του καταστήματος και στο ταμείο. Στους παραβάτες των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ. Οι καταναλωτές και οι ενώσεις καταναλωτών δύνανται να υποβάλλουν καταγγελίες για παραβάσεις υποχρέων που δεν συμμορφώνονται με την εγκατάσταση αποδοχής μέσων πληρωμής με κάρτα, οι οποίες υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.²³

22 Κ.Υ.Α 45231/ΦΕΚ 1445 Β' /27.04.2017

23 Άρθρο 66 ν. 4446/2016

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Αντιδράσεις κατά την εφαρμογή του νόμου

4. Αντιδράσεις από διάφορες επαγγελματικές ενώσεις

Το άρθρο 62 του ν. 4446/2016 περί υποχρέωσης αποδοχής μέσω πληρωμής με κάρτα καθώς και η Κ.Υ.Α. 45231/2017 (ΦΕΚ 1445/Β'/27-4-2017) η οποία καθορίζει τους υπόχρεους δικαιούχους πληρωμής ανά Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ), συνάντησε αρκετές αντιδράσεις από διάφορες επαγγελματικές ενώσεις που καλούνταν να τον εφαρμόσουν. Για το λόγο αυτό προσέφυγαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας με αίτηση ακυρώσεως. Ενδεικτικά αναφέρουμε στην παρούσα μελέτη ορισμένες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας: 2457/2018, 2459/2018, 2460/2018, 2461/2018 και 2462/2018.

Οι αιτήσεις αυτές ακυρώσεως απορρίφθηκαν με την αιτιολογία ότι η εξουσιοδοτική διάταξη (ΚΥΑ 45231/2017) αποτελεί μέρος δέσμης ρυθμίσεων για την προώθηση των ηλεκτρονικών πληρωμών, η οποία εκτιμάται από τον νομοθέτη ότι θα συμβάλει στον αποτελεσματικότερο έλεγχο των εσόδων των επιχειρήσεων κ.λ.π. και στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής που αποτελεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος υψίστης προτεραιότητας, «ιδιαίτερα σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης και αυστηρού δημοσιονομικού πλαισίου».

Εξάλλου, η αίτηση αναστολής εκτελέσεως της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης δεν μπορούσε να χορηγηθεί, κατ' αρχήν, διότι η απόφαση αυτή έχει κανονιστικό χαρακτήρα και η εκτέλεσή της επιβάλλεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, αφού αποβλέπει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στην ομαλή μετάβαση στο σύστημα της διενέργειας ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλο το εύρος της οικονομίας και στον εξορθολογισμό των συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στην Ελλάδα (τράπεζες, ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικών συναλλαγών), με την άρση των υφιστάμενων στρεβλώσεων.

Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία ανταποκρίνεται επιπλέον σε ένα διαρκές αίτημα της αγοράς και των θεσμικών φορέων της, εξορθολογίζοντας τις συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που παρέχουν υπηρεσίες στην Ελλάδα (τράπεζες, ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος), αίροντας στρεβλώσεις πολλών ετών. Επιπρόσθετα, δημιουργεί ένα συνεκτικό μηχανισμό για τη συνεχή τροφοδότηση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με τα στοιχεία των ηλεκτρονικών συναλλαγών των επιχειρήσεων, διά μέσου των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών του Ν. 3862/2010 (εγχώριων ή αλλοδαπών) που δραστηριοποιούνται νομίμως στη χώρα, ώστε να καταστεί ευχερέστερη η διασταύρωση των στοιχείων συναλλαγών των επιχειρήσεων. Το μέτρο θα επιτρέψει τον προσδιορισμό των εσόδων των επιχειρήσεων και τον εντοπισμό ενδεχόμενης φοροδιαφυγής. Ο συγκεκριμένος νόμος αποσκοπεί στη θέσπιση κανόνων διακαίου με αντικείμενο τη ρύθμιση των

ως άνω επιμέρους ζητημάτων, που αφορούν την, καταρχήν, διεπόμενη από την ενωσιακή νομοθεσία αποδοχή ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής από τις επιχειρήσεις. Η τελευταία, σε συνδυασμό με την τροφοδότηση του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με πλήρη στοιχεία που αφορούν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές των επιχειρήσεων αυτών, διά μέσου στοιχείων συναλλαγών που διαβιβάζονται από τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών, θα καταστήσει ευχερέστερη τη διασταύρωση των στοιχείων συναλλαγών των εν λόγω επιχειρήσεων, προς επίτευξη του προς αυτήν συναρτωμένου σκοπού δημοσίου συμφέροντος (πάταξη της φοροδιαφυγής).

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι

5. Νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι - κατηγορίες

Για την αποδοχή μέσων πληρωμής με κάρτα, οι δικαιούχοι πληρωμής συμβάλλονται υποχρεωτικά με νομίμως αδειοδοτημένους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών, κατά το οριζόμενο στο ν. 3862/2010 (Α' 113). Για την αποδοχή μέσων πληρωμής με κάρτα και μετρητά, καθώς και την είσπραξη για λογαριασμό τρίτου εν γένει, οι δικαιούχοι πληρωμής απαγορεύεται να συμβάλλονται με οντότητες οι οποίες δεν αποτελούν νομίμως αδειοδοτημένους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών ή Αντιπροσώπους αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται ρητά στην οικεία ισχύουσα νομοθεσία. Οι νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι ορίζονται επομένως με το ν. 3862/2010 (Α' 113).²⁴ Ο νόμος θεσπίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους διακρίνονται οι ακόλουθες έξι κατηγορίες παροχών υπηρεσιών πληρωμών:

α) Πιστωτικά ιδρύματα κατά την έννοια της περίπτωσης (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α') με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2006/48/ΕΚ, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα εκτός Ελλάδος, τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα, εφόσον η άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος καλύπτει την παροχή υπηρεσιών πληρωμών, καθώς και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

β) Ιδρύματα έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3601/2007, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος με καταστατική έδρα εκτός Ελλάδος, εφόσον η άδεια λειτουργίας του ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος καλύπτει την παροχή υπηρεσιών πληρωμών.

γ) Γραφεία ταχυδρομικών επιταγών τα οποία εξουσιοδοτούνται βάσει της εθνικής νομοθεσίας να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών.

δ) Ιδρύματα πληρωμών κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

ε) Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες όταν δεν ενεργούν υπό την ιδιότητα τους ως νομισματικές ή άλλες δημόσιες αρχές.

στ) Το Ελληνικό Δημόσιο και τα άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οι περιφερειακές ή τοπικές αρχές τους όταν δεν ενεργούν υπό την ιδιότητα τους ως δημόσιες αρχές.²⁵

²⁴ Άρθρο 65 παράγραφος 2 του ν. 4446/2016.

²⁵ Άρθρο 1 ν. 3862/2010

5.1 Πεδίο εφαρμογής και εξαιρέσεις

Ο συγκεκριμένος νόμος εφαρμόζεται στις υπηρεσίες πληρωμών που παρέχονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντούτοις, εφαρμόζονται μόνο όταν τόσο ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή όσο και ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του δικαιούχου ή ο μοναδικός πάροχος υπηρεσιών πληρωμών για την πράξη πληρωμής, είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα. Επιπλέον εφαρμόζεται στις υπηρεσίες πληρωμών που πραγματοποιούνται σε ευρώ ή στο νόμισμα κράτους - μέλους που δεν μετέχει στη ζώνη ευρώ.²⁶

Ο ν. 3862/2010 δεν εφαρμόζεται:

- σε πράξεις αποκλειστικά σε μετρητά από τον πληρωτή στον δικαιούχο.
- σε πράξεις πληρωμής από τον πληρωτή στον δικαιούχο μέσω εμπορικού αντιπροσώπου εξουσιοδοτημένου να διαπραγματεύεται ή να συνάπτει την πώληση ή αγορά αγαθών ή υπηρεσιών εκ μέρους του πληρωτή ή του δικαιούχου.
- στην κατ' επάγγελμα υλική μεταφορά χαρτονομισμάτων και κερμάτων, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής, της επεξεργασίας και της παράδοσης τους.
- σε πράξεις πληρωμής συνιστάμενες σε μη επαγγελματική συγκέντρωση και παράδοση χρημάτων στο πλαίσιο μη κερδοσκοπικής ή φιλανθρωπικής δραστηριότητας.
- σε υπηρεσίες κατά τις οποίες καταβάλλονται μετρητά από τον δικαιούχο στον πληρωτή ως μέρος πράξης πληρωμής, κατόπιν ρητής αίτησης του χρήστη της υπηρεσίας πληρωμών αμέσως πριν την εκτέλεση πράξης πληρωμής μέσω πληρωμής για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών.
- στις επιχειρήσεις μετατροπής συναλλάγματος, δηλαδή, σε πράξεις "μετρητά αντί μετρητών" (cash to cash), όπου τα μετρητά δεν τηρούνται σε λογαριασμό πληρωμής.
- στις πράξεις πληρωμής που βασίζονται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα, τα οποία εκδίδονται επί του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών για να τεθούν χρηματικά ποσά στη διάθεση του δικαιούχου:
 - έντυπη επιταγή, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 19ης Μαρτίου 1931, με την οποία θεσπίζεται ενιαίος νόμος για την επιταγή.
 - έντυπη επιταγή, ανάλογη με εκείνη που αναφέρεται στο σημείο i), η οποία διέπεται από τη νομοθεσία των κρατών μελών που δεν έχουν υπογράψει τη Σύμβαση της Γενεύης, της 19ης Μαρτίου 1931, για τον ενιαίο νόμο περί συναλλαγματικής.
 - έντυπες εντολές πληρωμών, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 7ης Ιουνίου 1930, με την οποία θεσπίζεται ενιαίο δίκαιο για τις συναλλαγματικές και τα γραμμάτια.

26 Άρθρο 2 ν. 3862/2010

- έντυπες εντολές πληρωμών παρόμοιες με αυτές του σημείου iii) που διέπονται από τους νόμους των κρατών - μελών που δεν είναι μέλη της Σύμβασης της Γενεύης, της 7ης Ιουνίου 1930, με την οποία θεσπίζεται ενιαίο δίκαιο για τις συναλλαγματικές και τα γραμμάτια.
- έντυπα παραστατικά.
- έντυπες ταξιδιωτικές επιταγές ή
- έντυπες ταχυδρομικές επιταγές όπως ορίζονται από την Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση.
- σε πράξεις πληρωμής που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συστήματος πληρωμών ή διακανονισμού τίτλων μεταξύ αντιπροσώπων διακανονισμού, κεντρικών αντισυμβαλλομένων, γραφείων εκκαθάρισης ή/και κεντρικών τραπεζών και άλλων συμμετεχόντων στο σύστημα, και παροχών υπηρεσιών πληρωμών, με την επιφύλαξη του άρθρου 25.
- σε πράξεις πληρωμής που αφορούν την εξυπηρέτηση περιουσιακών στοιχείων αποτελούμενων από τίτλους, περιλαμβανομένης της πληρωμής μερισμάτων, εισοδήματος ή άλλων διανεμόμενων ποσών, ή της εξαγοράς ή πώλησης, που διενεργούνται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο η' ή από επιχειρήσεις επενδύσεων, πιστωτικά ιδρύματα, οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων ή επιχειρήσεις διαχείρισης που παρέχουν υπηρεσίες επενδύσεων και κάθε άλλη οντότητα που επιτρέπεται να φυλάσσει χρηματοοικονομικά μέσα.
- στις υπηρεσίες παροχών τεχνικών υπηρεσιών, οι οποίοι υποστηρίζουν την παροχή υπηρεσιών πληρωμών χωρίς ποτέ να περιέρχονται στην κατοχή τους τα υπό μεταφορά χρηματικά ποσά στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται η επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων, οι υπηρεσίες εμπιστοσύνης και προστασίας της ιδιωτικής ζωής, η ταυτοποίηση δεδομένων και οντοτήτων, η παροχή τεχνολογίας πληροφορικής (IT) και δικτύου επικοινωνιών, καθώς και η παροχή και συντήρηση τερματικών και συσκευών που χρησιμοποιούνται για τις υπηρεσίες πληρωμών.
- στις υπηρεσίες που βασίζονται σε μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση αγαθών ή υπηρεσιών μόνο στην επαγγελματική στέγη που χρησιμοποιεί ο εκδότης ή στο πλαίσιο εμπορικής συμφωνίας με τον εκδότη είτε μέσα σε περιορισμένο δίκτυο παροχών υπηρεσιών είτε για περιορισμένο φάσμα αγαθών ή υπηρεσιών.
- σε πράξεις πληρωμής οι οποίες εκτελούνται μέσω τηλεπικοινωνιακής, ψηφιακής ή πληροφορικής συσκευής, κατά τις οποίες τα αγοραζόμενα αγαθά ή υπηρεσίες παραδίδονται και πρόκειται να χρησιμοποιηθούν μέσω τηλεπικοινωνιακής, ψηφιακής ή πληροφορικής συσκευής, εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης αυτής της συσκευής δεν ενεργεί μόνο ως μεσάζων μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του προμηθευτή των αγαθών και υπηρεσιών.
- σε πράξεις πληρωμής οι οποίες πραγματοποιούνται για ίδιο λογαριασμό μεταξύ παροχών υπηρεσιών πληρωμών και μεταξύ αντιπροσώπων ή υποκαταστημάτων.

- σε πράξεις πληρωμής μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης ή μεταξύ θυγατρικών επιχειρήσεων της ίδιας μητρικής επιχείρησης, χωρίς καμία ενδιάμεση παρέμβαση παρόχου υπηρεσίας πληρωμών εκτός από επιχείρηση που ανήκει στον ίδιο όμιλο ή
- σε υπηρεσίες παροχών για την ανάληψη μετρητών μέσω αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών οι οποίοι ενεργούν εξ ονόματος ενός ή περισσότερων εκδοτών καρτών και οι οποίοι δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης- πλαισίου με τον πελάτη που αναλαμβάνει μετρητά από λογαριασμό πληρωμής, εφόσον οι πάροχοι αυτοί δεν παρέχουν άλλες υπηρεσίες που αναφέρονται στο παράρτημα.²⁷

5.2 Άδεια παρόχων υπηρεσιών πληρωμών κατά το ν. 3862/2010

Για να αποκτήσει άδεια λειτουργίας ως ίδρυμα πληρωμών στην Ελλάδα, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος αίτηση, συνοδευόμενη από τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναφέρεται ειδικότερα το είδος των προβλεπόμενων υπηρεσιών πληρωμών.
- β) επιχειρηματικό σχέδιο που περιλαμβάνει πρόβλεψη προϋπολογισμού για τα τρία πρώτα οικονομικά έτη, το οποίο καταδεικνύει την ικανότητα του ιδρύματος πληρωμών να χρησιμοποιείτο κατάλληλα και ανάλογα συστήματα, πόρους και διαδικασίες που εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία του.
- γ) στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι το ίδρυμα πληρωμών διαθέτει το αρχικό κεφαλαίο που αναφέρεται στο νόμο.
- δ) για τα ιδρύματα πληρωμών του άρθρου 9 παράγραφος 1 περιγραφή των μέτρων που λαμβάνονται για να διασφαλίζονται τα κεφάλαια των χρηστών της υπηρεσίας πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 9.
- ε) περιγραφή του οργανωτικού πλαισίου διακυβέρνησης και των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης και της διαχείρισης κινδύνου, η οποία να καταδεικνύει ότι το οργανωτικό πλαίσιο και οι εν λόγω μηχανισμοί είναι ανάλογοι, κατάλληλοι, ορθοί και επαρκείς.
- στ) περιγραφή των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου που έχει θεσπίσει ο αιτών ώστε να τηρεί τις υποχρεώσεις σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που προβλέπει ο ν. 3691/2008 (ΦΕΚ 166 Α΄) με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2005/60/ΕΚ και ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1781/2006 του Ευρωπαϊκού

²⁷ Άρθρο 3 ν. 3862/2010.

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, περί των πληροφοριών για τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών.

ζ) περιγραφή της οργανωτικής δομής του αιτούντος, και ενδεχομένως της σχεδιαζόμενης χρήσης αντιπροσώπων και υποκαταστημάτων, και περιγραφή των ρυθμίσεων εξωτερικής ανάθεσης και της συμμετοχής του σε εθνικό ή διεθνές σύστημα πληρωμών.

η) ταυτότητα των προσώπων που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ειδικές συμμετοχές στο ίδρυμα πληρωμών, κατά την έννοια της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του ν. 3601/2007 το μέγεθος της πραγματικής τους συμμετοχής, καθώς και στοιχεία για την καταλληλότητα τους, εν όψει της ανάγκης να εξασφαλισθεί η ορθή και συνετή διαχείριση του ιδρύματος πληρωμών.

θ) ταυτότητα των διευθυντικών στελεχών και των υπευθύνων για τη διαχείριση του ιδρύματος πληρωμών και, ενδεχομένως, των υπευθύνων διαχείρισης των δραστηριοτήτων υπηρεσιών πληρωμών του ιδρύματος, καθώς και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι είναι έντιμοι και διαθέτουν κατάλληλες γνώσεις και πείρα για την παροχή υπηρεσιών πληρωμών όπως προβλέπεται στο κράτος - μέλος καταγωγής του ιδρύματος πληρωμών.

ι) ανάλογα με την περίπτωση, ταυτότητα των νόμιμων ελεγκτών ή των ελεγκτικών γραφείων όπως ορίζονται στο ν. 3693/2008 (ΦΕΚ 174 Α'), με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία 2006/43/ΕΚ.

ια) νομική μορφή και εταιρικό του αιτούντος.

ιβ) διεύθυνση των κεντρικών γραφείων του αιτούντος.

Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας. Άδεια χορηγείται εάν οι πληροφορίες και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση πληρούν όλες τις απαιτήσεις και εάν η Τράπεζα της Ελλάδος μετά από διεξοδική εξέταση της αίτησης, καταλήξει σε ευνοϊκή συνολική αξιολόγηση. Κάθε ίδρυμα πληρωμών με καταστατική έδρα στην Ελλάδα οφείλει να έχει τα κεντρικά του γραφεία στην Ελλάδα. Η Τράπεζα της Ελλάδος χορηγεί άδεια μόνο εάν, εν όψει της ανάγκης να εξασφαλιστεί ορθή και συνετή διαχείριση ενός ιδρύματος πληρωμών, το ίδρυμα πληρωμών διαθέτει άρτιο οργανωτικό πλαίσιο σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών, το οποίο περιλαμβάνει σαφή οργανωτική δομή με σαφείς, διαφανείς και συνεπείς γραμμές ευθύνης, αποτελεσματικές διαδικασίες εντοπισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αναφοράς των κινδύνων τους οποίους αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει, καθώς και επαρκείς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων κατάλληλων διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών το πλαίσιο, οι διαδικασίες και οι μηχανισμοί είναι εκτενείς και ανάλογοι προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των υπηρεσιών πληρωμών που παρέχει το ίδρυμα πληρωμών. Όταν ένα ίδρυμα πληρωμών παρέχει οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες πληρωμών του παραρτήματος και, ταυτόχρονα, ασκεί άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, απαιτείται η σύσταση χωριστού φορέα

για τις δραστηριότητες υπηρεσιών πληρωμών όταν οι εκτός των υπηρεσιών πληρωμών δραστηριότητες του ιδρύματος πληρωμών βλάπτουν ή υπάρχει κίνδυνος να βλάψουν είτε την οικονομική ευρωστία του ιδρύματος είτε την ικανότητα των αρμόδιων αρχών να παρακολουθούν τη συμμόρφωση του ιδρύματος προς τις υποχρεώσεις που καθορίζει ο παρών νόμος.

Η άδεια δεν χορηγείται εάν η Τράπεζα της Ελλάδος, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να εξασφαλίσει την ορθή και συνετή διαχείριση ενός ιδρύματος πληρωμών, δεν έχει πεισθεί ως προς την καταλληλότητα των μετόχων ή των κατόχων ειδικών συμμετοχών. Η άδεια ισχύει σε όλα τα κράτη - μέλη και επιτρέπει στο ίδρυμα πληρωμών να παρέχει υπηρεσίες πληρωμών σε ολόκληρη την Κοινότητα είτε υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών είτε υπό καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές καλύπτονται από την άδεια.²⁸

5.3 Κοινοποίηση της απόφασης – ανάκληση της άδειας και τήρηση δημοσίου μητρώου

Μέσα σε τρεις (3) μήνες από την παραλαβή της αίτησης ή, εφόσον η αίτηση είναι ελλιπής, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την παραλαβή όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για τη λήψη απόφασης, η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει τον αιτούντα εάν η αίτηση του έγινε δεκτή ή απερρίφθη. Η απόρριψη της αίτησης αιτιολογείται καταλλήλως. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας ιδρύματος πληρωμών μόνο όταν το ίδρυμα:

- α) δεν έχει κάνει χρήση της άδειας λειτουργίας μέσα σε δώδεκα (12) μήνες, παραιτείται ρητώς από αυτήν ή έπαυσε να ασκεί τη δραστηριότητα του για περίοδο μεγαλύτερη των έξι (6) μηνών.
- β) απέκτησε την άδεια λειτουργίας με ψευδείς δηλώσεις ή με οποιονδήποτε άλλον αντικανονικό τρόπο,
- γ) δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.
- δ) η συνέχιση των εργασιών παροχής υπηρεσιών πληρωμών θα αποτελούσε απειλή για τη σταθερότητα του συστήματος πληρωμών ή
- ε) εμπίπτει στις λοιπές περιπτώσεις ανακλήσεως άδειας λειτουργίας που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Η ανάκληση της άδειας λειτουργίας αιτιολογείται και κοινοποιείται στους ενδιαφερομένους. Η ανάκληση της άδειας λειτουργίας δημοσιοποιείται.²⁹ Καταρτίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος δημόσιο μητρώο των ιδρυμάτων πληρωμών, των αντιπροσώπων και των υποκαταστημάτων τους, καθώς και δημόσιο μητρώο των ιδρυμάτων της παραγράφου 3 του άρθρου 2 της Οδηγίας, όπως ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία των κρατών - μελών που δικαιούνται βάσει της εθνικής νομοθεσίας να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών. Τα ανωτέρω ιδρύματα και πρόσωπα

²⁸ Άρθρο 5 ν. 3862/2010.

²⁹ Άρθρο 11,12 ν. 3862/2010.

καταχωρίζονται στο μητρώο του κράτους - μέλους καταγωγής. Το μητρώο προσδιορίζει τις υπηρεσίες πληρωμών για τις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια στο ίδρυμα πληρωμών. Το μητρώο είναι διαθέσιμο στο κοινό, προσβάσιμο ηλεκτρονικά, και ενημερώνεται τακτικά. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες για την τήρηση και ενημέρωση του μητρώου και την πρόσβαση του κοινού σε αυτό.³⁰

5.4 Υποχρεώσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών προς τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή σχετικά με τιμολογιακά δεδομένα.

Κάθε αδειοδοτημένος πάροχος υπηρεσιών πληρωμών που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, ημεδαπός ή αλλοδαπός, υποχρεούται να γνωστοποιεί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή τιμολογιακά στοιχεία για ορισμένα βασικά προϊόντα και υπηρεσίες που αυτός προσφέρει. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, ορίζεται:

α. Το ακριβές περιεχόμενο των στοιχείων που γνωστοποιούνται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

β. Η διαδικασία και η περιοδικότητα γνωστοποίησης των στοιχείων.

γ. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης γνωστοποίησης.³¹

Εισάγεται η υποχρέωση των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών να γνωστοποιούν στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή στοιχεία που αφορούν την τιμολογιακή τους πολιτική για ορισμένα βασικά προϊόντα. Το ακριβές περιεχόμενο των παρεχόμενων στοιχείων πρόκειται να εξειδικευτεί με κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο. Σκοπός της ρύθμισης είναι να παρέχεται στον καταναλωτή η δυνατότητα σύγκρισης ορισμένων βασικών προϊόντων ως προς τις τιμές και τις προμήθειες (πχ εμβάσματα, αγορά POS κα) ώστε να επιλέγει το προϊόν που τον συμφέρει.³²

5.5 Μειώσεις φόρου μέσω ηλεκτρονικών συναλλαγών

Προκειμένου να διατηρηθεί η μείωση φόρου σύμφωνα με το νόμο, ο φορολογούμενος απαιτείται να πραγματοποιήσει δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ., οι οποίες να έχουν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες,

³⁰ Άρθρο 13 ν. 3862/2010.

³¹ Άρθρο 67 ν. 4446/2016.

³² Αιτιολογική έκθεση ν. 4446/2016 σελ. 81.

πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010, χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού κ.λπ., το ελάχιστο ποσό των οποίων προσδιορίζεται ως ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματός του, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (σε ευρώ)	Ποσοστό ελάχιστης δαπάνης με ηλεκτρονική συναλλαγή Και μέσα πληρωμής με κάρτα (Προοδευτική εφαρμογή)
1-10.000	10%
10.000-30.000	15%
30.000,01 και άνω	20% και μέχρι 30.000 ευρώ

Από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για την πραγματοποίηση των δαπανών εξαιρούνται φορολογούμενοι εβδομήντα (70) ετών και άνω, άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, οι φορολογικοί κάτοικοι της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του ν. 4172/2013, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Για τους φορολογούμενους του προηγούμενου εδαφίου, απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεων ίσης αξίας, σύμφωνα με την κλίμακα της προηγούμενης περίπτωσης. Αν δεν καλύπτεται το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό της παραπάνω κλίμακας, τότε ο φόρος προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού, πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).

Εξαιρούνται από την υποχρέωση χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής και προσκόμισης αποδείξεων για την πραγματοποίηση δαπανών, οι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών, οι στρατιωτικοί, εφόσον υπηρετούν στην αλλοδαπή, οι υπηρετούντες στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα και οι φυλακισμένοι. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία συγκέντρωσης των απαραίτητων δεδομένων από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι εξαιρούμενες δαπάνες και άλλες κατηγορίες φορολογουμένων που εξαιρούνται από την υποχρέωση πραγματοποίησης των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, τα επιπλέον κίνητρα για φορολογούμενους που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα ποσοστά ελάχιστης δαπάνης και κάθε άλλη

αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.³³ Οι ιατρικές δαπάνες συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του ποσού μείωσης φόρου, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πραγματοποιηθεί με τη χρήση μέσων πληρωμής με κάρτα ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής.³⁴

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται από 01.01.2017 ένα ισχυρό πλαίσιο κινήτρων προς τους πολίτες για τη διεύρυνση της χρήσης μέσων πληρωμής με κάρτα. Οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής συμβάλλουν στη διατήρηση του προβλεπόμενου ποσού μείωσης του φόρου, βάσει συγκεκριμένης κλίμακας. Παράλληλα η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει ότι προϋπόθεση για τον συνυπολογισμό των ιατρικών δαπανών στον προσδιορισμό του ποσού μείωσης φόρου, βάσει των εκάστοτε διατάξεων, είναι η πραγματοποίηση αυτών με τη χρήση μέσου πληρωμής με κάρτα ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής.³⁵

5.6 Διασφάλιση και έλεγχος συναλλαγών

Τα υποκείμενα σε φόρο φυσικά και νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά σε βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, τα δεδομένα των εκδιδόμενων λογιστικών αρχείων - στοιχείων, ανεξαρτήτως της μεθόδου έκδοσης αυτών. Υποκείμενα του φόρου είναι ο φορολογούμενος που έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημα του που προκύπτει στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, ήτοι το παγκόσμιο εισόδημα του που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος. Κατ' εξαίρεση ο φορολογούμενος που είναι αλλοδαπό προσωπικό των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α' 132), όπως ισχύει, υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα. Επιπλέον ο φορολογούμενος που δεν έχει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημα του που προκύπτει στην Ελλάδα και αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος.³⁶

Τα φορολογικά στοιχεία συνολικής αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και άνω, που εκδίδονται για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, εξοφλούνται από τους λήπτες τους, αγοραστές των αγαθών ή των υπηρεσιών, αποκλειστικώς με τη χρήση μέσων πληρωμής με κάρτα ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής, όπως ενδεικτικά άλλα όχι περιοριστικά τραπεζικό έμβασμα,

³³ Άρθρο 16 του ν. 4172/2013 (Α' 167) προστίθεται νέα παράγραφος 3, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1005/ΦΕΚ Β' 145/25.01.2017.

³⁴ Άρθρο 68 ν. 4446/2016.

³⁵ Αιτιολογική έκθεση ν. 4446/2016 σελ. 81, και ΠΟΛ 1005/12.01.2017 (ΦΕΚ Β' 145/2017).

³⁶ Άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 3842/2010 (Α' 58).

πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών, χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.³⁷

5.7 Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών.

Σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 του Ν. 4170/2013 συστάθηκε Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων πληρωμών και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος που λειτουργούν στην Ελλάδα, καθώς και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (card acquirers) με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική επικράτεια, με σκοπό τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από το σύνολο των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, την Αρχή Καταπολέμησης της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Τα αιτήματα παροχής πληροφοριών αφορούν σε κάθε στοιχείο και πληροφορία για φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που τηρούνται στους ως άνω αναφερόμενους Παρόχους, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την άρση του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου, καθώς και του απορρήτου των στοιχείων έναντι των παραπάνω αρχών και υπηρεσιών του δημοσίου και της αυτοματοποιημένης πρόσβασής τους σε αυτό. Ορίζονταν ως υπόχρεα πρόσωπα τα πιστωτικά ιδρύματα του ν. 4261/2014, συμπεριλαμβανομένων και των υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, τα ιδρύματα πληρωμών του ν. 3862/2010 και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος του ν. 4021/2011, τα οποία δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια, με ή χωρίς φυσική εγκατάσταση, και τηρούνται στο Μητρώο της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και οι φορείς αποδοχής και εκκαθάρισης συναλλαγών με τη χρήση καρτών πληρωμών (card acquirers) που δραστηριοποιούνται με έδρα το εξωτερικό ή την Ελλάδα και εξυπηρετούν επιχειρήσεις στην Ελληνική επικράτεια. Οι αρχές και υπηρεσίες του Δημοσίου φέρουν την ευθύνη επιβεβαίωσης της νομιμότητας και σκοπιμότητας των διαβιβαζόμενων αιτημάτων παροχής πληροφοριών. Η πρόσβαση των λοιπών αρχών, υπηρεσιών και φορέων του Δημοσίου στο Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π. επιτρέπεται μόνο αν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η άρση του απορρήτου.

³⁷ Άρθρο 20 παρ. 3 του ν. 3842/2010.

Δημιουργήθηκε στην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, δημόσιο μητρώο που περιλαμβάνει τα υπόχρεα πρόσωπα, τα οποία έχουν ενεργοποιήσει την πρόσβασή τους στο Σ.Μ.Τ.Α. και Λ.Π. Το μητρώο είναι προσβάσιμο ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος TAXISNET. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επικράτεια και είναι τελικοί αποδέκτες χρηματικών ποσών, τα οποία αποτελούν αντικείμενο πράξης πληρωμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2, σημείο 13 του Κανονισμού 2015/751, υποχρεούνται στη δήλωση του συνόλου των υπόχρεων προσώπων με τα οποία συνεργάζονται, εντός τριάντα (30) ημερών από την δημιουργία του μητρώου ή την εκκίνηση της όποιας νέας συνεργασίας τους. Η δήλωση των σχετικών στοιχείων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω TAXISNET.³⁸ Για το σκοπό της συνεκτικής και ορθής αποτύπωσης των δεδομένων των συναλλαγών των φυσικών και νομικών προσώπων, με ενιαίο τρόπο, τα υπόχρεα πρόσωπα, που αποκτούν πρόσβαση στο Σ.Μ.Τ.Α. και Λ.Π. αποκτούν πρόσβαση στα δεδομένα της «Υπηρεσίας Διαδικτύου Πληροφοριών Μητρώου για Φυσικά και Μη Φυσικά Πρόσωπα» όπως εκάστοτε ισχύει, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων.³⁹

Με τον τρόπο αυτό καταρτίστηκε ένας συνεκτικός μηχανισμός για την συνεχή τροφοδότηση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων με τα στοιχεία των ηλεκτρονικών συναλλαγών των επιχειρήσεων, διαμέσου των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, που δραστηριοποιούνται νομίμως στη χώρα, ώστε να καταστεί ευχερέστερη η διασταύρωση των στοιχείων συναλλαγών των επιχειρήσεων. Τα πιστωτικά ιδρύματα, τα ιδρύματα πληρωμών, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (“card acquirers”) ανεξαρτήτως της χώρας προέλευσης, με ή χωρίς εγκατάσταση στην Ελλάδα, που παρέχουν υπηρεσίες εξυπηρέτησης Ελληνικές επιχειρήσεις, διασυνδέονται στο Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών και τροφοδοτούν με στοιχεία τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων. Οι ως άνω πάροχοι, που διαβιβάζουν στοιχεία στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, συμπεριλαμβάνονται σε δημόσιο μητρώο που είναι προσβάσιμο ηλεκτρονικά μέσω TAXINET. Οι ελληνικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να δηλώνουν μέσω του TAXINET τους συνεργαζόμενους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, διαμέσου των οποίων αποδέχονται ηλεκτρονικές πληρωμές. Οι επιχειρήσεις δηλώνουν πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, μεταξύ αυτών που έχουν συμπεριληφθεί στο ως άνω δημόσιο μητρώο. Κατ’ αυτό τον τρόπο, οι οικείες Αρχές έχουν τη δυνατότητα διασταύρωσης των στοιχείων συναλλαγών των επιχειρήσεων δια μέσου των δεδομένων συναλλαγών που διαβιβάζουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών.

³⁸ Άρθρο 62 παρ. 1 του ν. 4170/2013.

³⁹Άρθρο 71 ν. 4446/2016.

Η περίπτωση που επιχείρηση δεν δηλώνει συνεργαζόμενο πάροχο υπηρεσιών πληρωμών δηλοί ότι αυτή δεν αποδέχεται ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και, κατά συνέπεια, δεν διαβιβάζει στο Υπουργείο Οικονομικών τα δεδομένα των συναλλαγών. Η περίπτωση αυτή συνιστά υπόθεση υψηλής προτεραιότητας για τον περαιτέρω έλεγχο ενδεχόμενης απόκρυψης φορολογητέας ύλης. Το μέτρο θα επιτρέψει την αξιοποίηση δεδομένων συναλλαγών με οργανωμένο τρόπο από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, δίνοντας για πρώτη φορά στο Ελληνικό Δημόσιο ένα σύγχρονο οπλοστάσιο για τον προσδιορισμό των πραγματικών εσόδων των επιχειρήσεων και τον εντοπισμό της φοροδιαφυγής. Επιπρόσθετα, με σκοπό την δραστική καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος και της φοροαποφυγής, εισάγεται η υποχρέωση ταυτοποίησης των μέσων πληρωμής για ηλεκτρονικές συναλλαγές από το πρώτο ευρώ. Η χρήση μη ονομαστικοποιημένων και μη ταυτοποιημένων ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής κατά την πραγματοποίηση συναλλαγών με δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται. Από την απαγόρευση χρήσης ανωνύμων μέσων πληρωμής θα εξαιρούνται συγκεκριμένα τομείας οι οποίοι θα προσδιορίζονται εκάστοτε, από τον Υπουργό Οικονομικών σε περιπτώσεις δραστηριοτήτων χαμηλού κινδύνου όπως ενδεικτικά στον τομέα της σίτισης κλπ. Παράλληλα με τα οφέλη καταπολέμησης του «ξεπλύματος» χρήματος, οι προβλέψεις θα αποτρέψουν τη χρήση ανώνυμων μέσων πληρωμής εκδόσεως άγνωστων παρόχων πληρωμών του εξωτερικού, που διευκολύνει την απόκρυψη συναλλαγών Ελλήνων πολιτών και επιχειρήσεων εις βάρος των δημοσίων εσόδων και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Επιπρόσθετα ενισχύει το πλαίσιο καταγραφής και ταυτοποίησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών και απαγορεύει ρητά την αδήλωτη και ανεξέλεγκτη διανομή ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και την ανώνυμη είσπραξη έναντι τρίτου, με τρία ουσιαστικά μέτρα:

- Απαγορεύεται η διανομή ηλεκτρονικού χρήματος καθώς και η είσπραξη έναντι τρίτου τόσο με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής όσο και με μετρητά από μη ελεγμένους φορείς και οντότητες, που δεν έχουν εκπληρώσει στο ακέραιο τις υποχρεώσεις Αντιπροσώπευσης όπως αυτές ορίζονται αποκλειστικά για τα ιδρύματα πληρωμών και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, βάσει των Ν. 3862/2010 και Ν. 4021/2011.
- Απαγορεύεται η αντιπροσώπευση ιδρυμάτων πληρωμών και ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς του στοιχηματισμού και των τυχερών παιγνίων καθώς και στον τομέα της διάθεσης και εμπορίας όπλων, καθώς αποτελούν τομείς υψηλού κινδύνου για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή.
- Κατά την πραγματοποίηση ακύρωσης επιστροφής, αποζημίωσης ή απόδοσης κέρδους στο πλαίσιο ηλεκτρονικής συναλλαγής, η επιχείρηση υποχρεούται στην πίστωση του πληρωτή με χρήση του ίδιου μέσου πληρωμής και διαμέσου του ίδιου παρόχου από τον οποίο έγινε η αρχική

συναλλαγή. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η «κλειστή ροή» χρήματος (closed – loop) στο πλαίσιο της συναλλαγής και σε κάθε περίπτωση από και προς το ίδιο ταυτοποιημένο μέσο πληρωμής, αποκλείοντας περιπτώσεις έμμεσης χρηματοδότησης τρίτων, ανώνυμων αποδεκτών με σκοπό το ξέπλυμα χρήματος.

- Επιχειρήσεις που υπέχουν τις υποχρεώσεις αυξημένης επιμέλειας των νόμων 3691/2008 και 3932/2011 και οφείλουν να συλλέγουν και να τηρούν στοιχεία των πελατών τους προς το σκοπό της καταπολέμησης του ξεπλύματος μαύρου χρήματος, υποχρεούνται να συλλέγουν με δέουσα επιμέλεια τα στοιχεία ταυτοποίησης και των πληρωτών ανά συναλλαγή υποχρεωτικά μέσω των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών του Ν. 3862/2010, με τους οποίους συνεργάζονται. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι εν λόγω επιχειρήσεις αξιοποιούν τα πλέον επίκαιροποιημένα στοιχεία ταυτοποίησης του πληρωτή και δη ανά συναλλαγή μέσω των παρόχων. Παράλληλα, η προβλεπόμενη διαδικασία μειώνει σημαντικά το κόστος τήρησης πολλαπλών αρχείων ταυτοποίησης των ίδιων πληρωτών για τις δραστηριοποιούμενες στην Ελλάδα επιχειρήσεις καθώς αξιοποιούνται ήδη υφιστάμενα στοιχεία ταυτοποίησης και ελέγχου ξεπλύματος χρήματος που, ούτως ή άλλως, υποχρεούνται να τηρούν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών.⁴⁰

5.7.1 Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (ΣΜΤΛ και ΛΠ) – περιγραφή της λειτουργίας του συστήματος.

Ως Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (ΣΜΤΛ και ΛΠ) ορίζεται το ηλεκτρονικό σύστημα, για τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από τις υπηρεσίες. Ως Κανονισμός Διαχείρισης της Λειτουργίας του ΣΜΤΛ και ΛΠ ορίζεται ο κανονισμός που αποτελεί το Παράρτημα Δ της παρούσας απόφασης και ορίζει τα προβλεπόμενα στην παρ.2 του αρ.62 του ν.4170/2013. Ως Φορείς χρήσης του ΣΜΤΛ και ΛΠ ορίζονται οι αρχές, υπηρεσίες και φορείς του Δημοσίου που ορίζονται στην παρ. 1 του αρ. 62 του ν. 4170/2013 και όποιοι άλλοι προστεθούν με μεταγενέστερες διατάξεις. Ως Χρήστες του συστήματος ορίζονται τα εξουσιοδοτημένα και πιστοποιημένα προς τούτο στελέχη των Φορέων. Ως Υπόχρεα Πρόσωπα ορίζονται σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 62 του ν. 4170/2013 τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τα ιδρύματα πληρωμών τα οποία τηρούν λογαριασμούς πληρωμών των πελατών τους.⁴¹

Το ΣΜΤΛ και ΛΠ προσφέρει στους Χρήστες τη δυνατότητα να εισάγουν και διαβιβάζουν αιτήματα παροχής πληροφοριών και στοιχείων από τα Υπόχρεα Πρόσωπα. Η εισαγωγή και διαβίβαση γίνεται ηλεκτρονικά, μέσω ειδικής δικτυακής εφαρμογής που αναπτύσσεται για το

40 Αιτιολογική έκθεση ν. 4446/2016 σελ. 82-84.

41 Άρθρο 1 ΠΟΛ 1258/ΦΕΚ Β' 3101/06-12-2013

σκοπό αυτό από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Εσόδων (ΓΓΔΕ) και προσφέρεται μέσω των υποδομών της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) του Υπουργείου Οικονομικών. Κατά την υποβολή προσδιορίζεται το είδος του αιτήματος παροχής πληροφοριών και στοιχείων, βάσει προκαθορισμένου καταλόγου διαθέσιμων αιτημάτων που προσφέρονται από το σύστημα και τα οποία καθορίζονται στην παρούσα, καθώς και σε μελλοντικές αποφάσεις. Για τη δημιουργία και υποβολή αιτήματος είναι απαραίτητη η γνώση και συμπλήρωση του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του φυσικού ή νομικού προσώπου για το οποίο πραγματοποιείται η άρση του τραπεζικού απορρήτου.

Κάθε αίτημα θα πρέπει να περιλαμβάνει επιπλέον:

- Στοιχεία του Χρήστη (Α.Φ.Μ., όνομα χρήστη, υπηρεσία που ανήκει)
- Στοιχεία υπόθεσης (αριθμός υπόθεσης, νομοθετική διάταξη βάσει της οποίας υποβάλλεται το αίτημα, άλλες παράμετροι του αιτήματος).
- Πρόσθετα Στοιχεία Μητρώου που αφορούν στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το οποίο υποβάλλεται το αίτημα
- Στοιχεία έγκρισης προϊσταμένου. Για την υποβολή αιτήματος πρέπει να έχουν προηγηθεί όλες οι απαραίτητες διαδικασίες έγκρισης άρσης του τραπεζικού απορρήτου που προβλέπονται για τον Φορέα του Χρήστη, με ευθύνη του προϊσταμένου του Χρήστη. Το αίτημα προωθείται από την υποδομή της ΓΓΠΣ και μέσω του κόμβου ηλεκτρονικής διασύνδεσης και επικοινωνίας προς τα Υπόχρεα Πρόσωπα. Τα Υπόχρεα Πρόσωπα υποχρεούνται σε απάντηση εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, που προσδιορίζεται ανάλογα με τον τύπο του αιτήματος. Ανάλογα με τον τύπο του αιτήματος προσδιορίζεται και ο τρόπος (ηλεκτρονικά, έντυπα ή άλλος τρόπος) και το μέσο (το ΣΜΤΛ και ΛΠ ή άλλο σύστημα) διαβίβασης της απάντησης. Πρόσβαση στα αποτελέσματα, πέρα από τον Χρήστη, έχει και ο προϊστάμενος του που ενέκρινε το αίτημα. Για την ταυτοποίηση αναζητούμενου ΑΦΜ στα πελατοκεντρικά συστήματα των Πιστωτικών Ιδρυμάτων ακολουθείται αλγόριθμος αναζήτησης. Για την εξασφάλιση της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας, όλα τα φορολογικά ή τραπεζικά δεδομένα που ανταλλάσσονται κρυπτογραφούνται μέσω διαδικασιών ασύμμετρης κρυπτογράφησης. Οι λεπτομέρειες της διαδικασίας κρυπτογράφησης αποτυπώνονται στον Κανονισμό Διαχείρισης της Λειτουργίας του ΣΜΤΛ και ΛΠ.⁴²

42 Άρθρο 2 ΠΟΛ 1258/ΦΕΚ Β' 3101/06-12-2013

5.7.2 Διαδικασία Ένταξης Φορέων και Χρηστών

3.1 Στο ΣΜΤΛ και ΛΠ εντάσσονται υπηρεσιακές δομές των Φορέων σε επίπεδο Διεύθυνσης. Κάθε υπηρεσία που επιθυμεί να ενταχθεί οφείλει να στείλει στην αρμόδια υπηρεσία της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών ειδικό αίτημα, στο οποίο να μνημονεύονται οι διατάξεις, βάσει των οποίων η συγκεκριμένη υπηρεσία έχει δικαίωμα στην άρση του τραπεζικού απορρήτου, καθώς και τα στοιχεία του αρμόδιου Προϊσταμένου /Πιστοποιητή που θα αναλάβει την πιστοποίηση των Χρηστών του Φορέα. Ο Πιστοποιητής οφείλει, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής να δηλώσει τους Χρήστες του Φορέα που θα έχουν πρόσβαση στο ΣΜΤΛ και ΛΠ. Επίσης, μπορεί να δηλώσει και τον αναπληρωτή του, ο οποίος θα μπορεί να εγκρίνει επίσης αιτήματα. Τα στοιχεία αποθηκεύονται στη βάση χρηστών του συστήματος. Ο Πιστοποιητής οφείλει να ενημερώνει άμεσα το ΣΜΤΛ και ΛΠ για οποιαδήποτε μεταβολή που επηρεάζει τη σχέση των Χρηστών του Φορέα με αυτό. Όλες οι παραπάνω διαδικασίες περιγράφονται αναλυτικά στον Κανονισμό Διαχείρισης της Λειτουργίας του ΣΜΤΛ και ΛΠ.⁴³

⁴³ Άρθρο 3 ΠΟΛ 1258/ΦΕΚ Β' 3101/06-12-2013

ΕΚΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Επαγγελματικοί λογαριασμοί και δήλωση αυτών κατά τη φορολογική διαδικασία

6. Επαγγελματικοί λογαριασμοί

Όπως διαπιστώσαμε παραπάνω οι νομίμως αδειοδοτημένοι πάροχοι πληρωμών μπορούν να τηρούν λογαριασμούς πληρωμών που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για πράξεις πληρωμών. Αυτοί είναι οι επαγγελματικοί λογαριασμοί που τηρούν οι επιχειρήσεις που είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με το νόμο να αποδέχονται πληρωμές με κάρτα. Οι λογαριασμοί αυτοί σύμφωνα με την με αρ. πρωτ :ΔΕΑΦ 1167412 ΕΞ/6-11-2017 εγκύκλιο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) η οποία τροποποίησε την υπ' αριθμ.45231/20.04.2017 (Β' 1445) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης ορίζει ότι: Οι δικαιούχοι πληρωμής της παρ.1 του άρθρου 1 της υπ' αριθμ.45231/20.04.2017 (Β'1445) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης υποχρεούνται να δηλώνουν ηλεκτρονικά τον ή τους Επαγγελματικό/ούς Λογαριασμό/ούς στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ ([www . aade . gr](http://www.aade.gr)) με τη χρήση των διαπιστευτηρίων που διαθέτουν οι χρήστες για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ. Στον Επαγγελματικό Λογαριασμό οι υπόχρεοι αποδέχονται συναλλαγές που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής όπως, ενδεικτικά, μέσα πληρωμής με κάρτα, εντολές άμεσης χρέωσης, μεταφορές πίστωσης, πάγιες εντολές, καθώς και συναλλαγές με μετρητά. Οι συναλλαγές που διενεργούνται μέσω του Επαγγελματικού Λογαριασμού αφορούν αποκλειστικά την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υπόχρεου.

Συναλλαγές που αφορούν την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υπόχρεου, μέσω των Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 3862/2010 ανεξαρτήτως του μέσου συναλλαγής, διενεργούνται μέσω Επαγγελματικού Λογαριασμού, που έχει δηλωθεί. Οι Επαγγελματικοί Λογαριασμοί δηλώνονται σε μορφή IBAN και επιβεβαιώνονται από τους Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών του ν.3862/2010. Σε περίπτωση μη επιβεβαίωσης του Λογαριασμού, η ΑΑΔΕ προβαίνει σε απενεργοποίησή του. Δήλωση ίδιου Επαγγελματικού Λογαριασμού από διαφορετικούς δικαιούχους πληρωμής δεν επιτρέπεται και η ΑΑΔΕ προβαίνει σε απενεργοποίηση των Λογαριασμών. Οι δικαιούχοι πληρωμής υποχρεούνται να δηλώσουν το σύνολο των Επαγγελματικών Λογαριασμών τους, σε περίπτωση που οι συναλλαγές της παρ. 2 (όπως ορίζονται και στο άρθρο 1 της ΠΟΛ.1005/2017) διενεργούνται σε πλέον του ενός Επαγγελματικούς Λογαριασμούς. Οι δικαιούχοι πληρωμής δύνανται να διαγράψουν Επαγγελματικό Λογαριασμό ή/ και να προβαίνουν σε προσθήκη Επαγγελματικού λογαριασμού, σε περίπτωση τροποποίησης.

6.1 Εφαρμογή διαχείρισης επαγγελματικών λογαριασμών

Στη Διεύθυνση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (Δ.ΗΛΕ.Δ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) υλοποιήθηκε web based εφαρμογή μητρώου Επαγγελματικών Λογαριασμών (Ε.Λ.). Η επιχείρηση (υπόχρεος) δηλώνει στη Φορολογική Διοίκηση τον/τους Ε.Λ., όπου δέχεται τις εισπράξεις της μέσω ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής όπως, ενδεικτικά, μέσα πληρωμής με κάρτα, εντολές άμεσης χρέωσης, μεταφορές πίστωσης, πάγιες εντολές, καθώς και συναλλαγές με μετρητά. Οι συναλλαγές που διενεργούνται μέσω του Επαγγελματικού Λογαριασμού αφορούν αποκλειστικά την εμπορική, επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υπόχρεου.

6.2 Είσοδος και καταχώρηση στην εφαρμογή διαχείρισης του/των επαγγελματικών λογαριασμού/σμων

Η είσοδος του Χρήστη στην εφαρμογή πραγματοποιείται από το δικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. (www.aade.gr) μέσω του TAXISnet με τα διαπιστευτήρια που διαθέτει για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. Κατά την πρόσβαση, επιβεβαιώνεται ότι ο Χρήστης είναι επιχείρηση / επιτηδευματίας.

Στην αρχική σελίδα ο Χρήστης έχει τις ακόλουθες επιλογές:

- * Διαχείριση Ε.Λ.
 - * Ιστορικό Μεταβολών
 - * Επιλογή Ρόλου (εμφανίζεται μόνο εάν ο Χρήστης διαθέτει και άλλους ρόλους στο TAXISnet, π.χ. λογιστής).
- Επιπλέον, εμφανίζονται σε πίνακα τα ακόλουθα στοιχεία:
- * Ε.Λ., εφόσον έχει δηλωθεί.
 - * Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών όπου τηρείται ο κάθε Ε.Λ.
 - * Ημερομηνία Δήλωσης του Ε.Λ.
 - * Κατάσταση του Ε.Λ. Στην περίπτωση που υπάρχει καταχωρημένος Ε.Λ., αυτός εμφανίζεται σε κατάσταση είτε «Επιβεβαιωμένος» Ε.Λ. είτε «Προς επιβεβαίωση».

Πατώντας επάνω σε έναν IBAN/Λογαριασμό, εμφανίζονται οι λεπτομέρειες του σε αναδυόμενο παράθυρο.

Ο Χρήστης έχει τη δυνατότητα να προσθέσει έναν ή περισσότερους Ε.Λ., εφόσον έχει τουλάχιστον μία δραστηριότητα η οποία εμπίπτει στις Ομάδες Δαπανών που λαμβάνονται υπόψη για τη μείωση του φόρου εισοδήματος (άρθρο 16 ν. 4172/2013, όπως ισχύει). Εάν δεν υπάρχει δραστηριότητα η οποία να εμπίπτει σε κάποια από τις ανωτέρω Ομάδες, εμφανίζεται σχετικό

μήνυμα και δεν είναι δυνατή η εισαγωγή Ε.Λ. Η δυνατότητα εισαγωγής Ε.Λ. για αυτές τις περιπτώσεις θα ενεργοποιηθεί στο προσεχές χρονικό διάστημα.

Η προσθήκη γίνεται μέσω του πλήκτρου Προσθήκη Επαγγελματικού Λογαριασμού. Ο Χρήστης θα πρέπει να εισάγει τον Ε.Λ. ως ακολούθως:

Ο Χρήστης εισάγει τον IBAN/Λογαριασμό και επιλέγει την Ομάδα Δαπανών στην οποία θα πρέπει να εντάσσονται οι κινήσεις του λογαριασμού αυτού. Οι Ομάδες Δαπανών μπορεί να είναι κάποια ή κάποιες από τις Γενικές δαπάνες, Ιατρικές δαπάνες, Φαρμακευτικές δαπάνες, Εμπορία Οχημάτων και Λειτουργία Συνεργείων, ανάλογα με τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Σε περίπτωση εισαγωγής Αριθμού Λογαριασμού από Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμής οι οποίοι δεν διαθέτουν IBAN (π.χ. σε περίπτωση wallet), πρέπει να προστίθεται το πρόθεμα 701 πριν το 12ψήφιο Αρ. Λογαριασμού. Αν π.χ. ο Αρ. Λογαριασμού είναι 598681053782 στην εφαρμογή πρέπει να εισαχθεί το 701598681053782.

Στο τέλος, ο Χρήστης μπορεί να επιβεβαιώσει ή να ακυρώσει την καταχώρηση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί Ακύρωση ο Χρήστης οδηγείται στην Αρχική Οθόνη.

Στην περίπτωση που επιλεγεί Επιβεβαίωση πραγματοποιείται η ακόλουθη επεξεργασία:

* Επαλήθευση των ψηφίων ελέγχου του IBAN/Λογαριασμού.

* Έλεγχος αν ο λογαριασμός είναι ήδη καταχωρημένος από τον ίδιο τον Χρήστη.

* Αναζήτηση και εμφάνιση της ονομασίας του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών. Αν ο IBAN/Λογαριασμός που εισάγει ο Χρήστης ανήκει σε ελληνικό Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών, τότε συμπληρώνεται αυτόματα το όνομα του Παρόχου στον οποίο ανήκει ο λογαριασμός.

* Έλεγχος αν ο λογαριασμός έχει ήδη δηλωθεί ως Ε.Λ. από άλλον επιτηδευματία και αν αυτή η ιδιότητα παραμένει σε ισχύ.

Εφόσον οι έλεγχοι είναι επιτυχείς, εμφανίζεται οθόνη επιβεβαίωσης ως ακολούθως:

Πατώντας το πλήκτρο Διόρθωση Στοιχείων, επιστρέφουμε στην προηγούμενη οθόνη, ενώ με το πλήκτρο Καταχώρηση ολοκληρώνεται η καταχώρηση του Ε.Λ.

6.3 Διαγραφή στην εφαρμογή διαχείρισης του/των επαγγελματικών λογαριασμού/σμων

Ο Χρήστης έχει τη δυνατότητα να διαγράψει έναν ή περισσότερους Ε.Λ. Για κάθε εγγραφή Ε.Λ. εμφανίζεται η επιλογή διαγραφής του. Εφόσον ο Χρήστης επιλέξει Διαγραφή, εμφανίζεται: Ο Χρήστης επιλέγει είτε να επιβεβαιώσει τη διαγραφή του Ε.Λ. προκειμένου αυτή να ολοκληρωθεί είτε να την ακυρώσει και να επιστρέψει στην Αρχική Οθόνη. Στην περίπτωση που επιλεγεί Διαγραφή ελέγχονται τα ακόλουθα:

* Εάν ο Ε.Λ. είναι μοναδικός. Η εφαρμογή παράγει προειδοποιητικό μήνυμα ότι είναι υποχρεωμένος να διαθέτει τουλάχιστον έναν Ε.Λ.

* Εάν ο Ε.Λ. ήταν σε status «Προς επιβεβαίωση», τότε η εφαρμογή παράγει προειδοποιητικό μήνυμα ότι δεν επιτρέπεται η διαγραφή λογαριασμών που η κατάστασή τους είναι «Προς Επιβεβαίωση».

6.4 Αντικατάσταση στην εφαρμογή διαχείρισης του/των επαγγελματικών λογαριασμού/σμων

Εάν ο Χρήστης επιθυμεί να αντικαταστήσει έναν Ε.Λ., θα πρέπει πρώτα να εισάγει τον νέο Ε.Λ. και στη συνέχεια να διαγράψει τον παλαιό. Η σειρά αυτή είναι υποχρεωτική εάν υπάρχει μόνο ένας ενεργός Ε.Λ. Οι λογαριασμοί που εισάγονται από τους Χρήστες (σε μορφή IBAN) αποστέλλονται καθημερινά στους αντίστοιχους εκδότες, οι οποίοι ελέγχουν την ορθότητά τους (π.χ. υπαρκτός λογαριασμός, ο λογαριασμός ανήκει πράγματι στο χρήστη που τον δηλώνει κ.ά.). Εφόσον ένας λογαριασμός επιβεβαιωθεί από τον εκδότη, αλλάζει κατάσταση από «Προς επιβεβαίωση» σε «Επιβεβαιωμένος». Σε αντίθετη περίπτωση εμφανίζεται ως απορριφθείς. Σε περίπτωση απόρριψης, ο χρήστης μπορεί να επικοινωνήσει με τον εκδότη του λογαριασμού για να εξακριβώσει το λόγο της απόρριψης. Λογαριασμοί από Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών οι οποίοι δε διαθέτουν IBAN, δεν επιβεβαιώνονται προς το παρόν από τους αντίστοιχους εκδότες και παραμένουν σε κατάσταση «Προς επιβεβαίωση». Η επιβεβαίωση αυτής της κατηγορίας λογαριασμών θα ενεργοποιηθεί στο προσεχές χρονικό διάστημα. Σε κάθε Ενέργεια (προσθήκη, διαγραφή κλπ), δημιουργείται μια εγγραφή με τις ακόλουθες πληροφορίες:

- * Ημερομηνία
- * IBAN/Λογαριασμό
- * Πάροχος Υπηρεσιών Πληρωμών
- * Ενέργεια
- * Νέα Κατάσταση
- * Αιτιολογία
- * Κωδικός Αναφοράς

Ο Χρήστης μπορεί να δει το Ιστορικό Μεταβολών πατώντας τη σχετική επιλογή.⁴⁴

44 Εφαρμογή διαχείρισης επαγγελματικών λογαριασμών οδηγίες χρήσης από την Α.Α.Δ.Ε. και την Δ.ΗΛΕ.Δ.)

6.5 Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 5^α της αριθμ. 45231/20.04.2017 (Β'1445) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης

Οι δικαιούχοι πληρωμής υποχρεούνται να δηλώνουν ηλεκτρονικά τον ή τους Επαγγελματικό/ούς Λογαριασμό/ούς στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ (www.aade.gr) με τη χρήση των διαπιστευτηρίων που διαθέτουν οι χρήστες για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, εντός μηνός από την έναρξη άσκησης δραστηριότητας που υπάγεται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας. Για την πρώτη εφαρμογή οι ως άνω υπόχρεοι οφείλουν να συμμορφωθούν εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της Κ.Υ.Α.⁴⁵ Οι μεταβολές που επέρχονται στους Επαγγελματικούς Λογαριασμούς δηλώνονται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία επήλθε η μεταβολή. Για την πρώτη εφαρμογή οι ως άνω υπόχρεοι οφείλουν να συμμορφωθούν εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της Κ.Υ.Α.⁴⁶

Για τη μη δήλωση Επαγγελματικού Λογαριασμού στο διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε, επιβάλλεται στους Υπόχρεους της παραγράφου 1 του άρθρου 1 διοικητικό πρόστιμο ύψους χίλια (1000) ευρώ. Η μη υποβολή δήλωσης διόρθωσης, προς συμμόρφωση, από τους Υπόχρεους, στις περιπτώσεις απενεργοποίησης Επαγγελματικού Λογαριασμού κατ' εφαρμογή των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 5α, νοείται ως μη δήλωση Επαγγελματικού Λογαριασμού και επιφέρει το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου. Για την υποβολή δήλωσης Επαγγελματικού Λογαριασμού στον διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε. πέραν των προθεσμιών που ορίζονται στο νόμο επιβάλλεται στους Υπόχρεους διοικητικό πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ. Τα πρόστιμα της παρούσας παραγράφου επιβάλλονται από τον Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για την παραλαβή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του Υπόχρεου, κοινοποιούνται στον Υπόχρεο κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.4174/2013 (Α' 170) και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974, Α' 90).»⁴⁷ Για την πρώτη εφαρμογή οι ως άνω υπόχρεοι οφείλουν να συμμορφωθούν έως την 15η Ιανουαρίου 2019.⁴⁸

⁴⁵ Άρθρο 5α παράγραφος 1 της υπ' αριθμ. 45231/20.04.2017 (Β' 1445) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΕΑΦ 1167412 ΕΞ 2017/6-11-2017 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3944).

⁴⁶ Άρθρο 5α παράγραφος 7 της υπ' αριθ. 45231/20.04.2017 (Β' 1445) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΕΑΦ 1167412 ΕΞ 2017/6-11-2017 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης (Β' 3944).

⁴⁷ Κ.Υ.Α. ΔΕΑΦ 1128500ΕΞ2018/ΦΕΚ 3965 Β'/12.09.2018

⁴⁸ Κ.Υ.Α. ΔΕΑΦ 1184793ΕΞ2018/ΦΕΚ 5619 Β'/13.12.2018

ΕΒΔΟΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το κοινοτικό πλαίσιο

7. Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007

Για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς είναι ουσιαστικής σημασίας να καταργηθούν όλα τα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας, ώστε να επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Προς τούτο, η ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών πληρωμών είναι ζωτικής σημασίας. Σήμερα, ωστόσο, η έλλειψη εναρμόνισης στον τομέα αυτό παρεμποδίζει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Οι αγορές υπηρεσιών πληρωμών των κρατών μελών είναι σήμερα οργανωμένες χωριστά, σε εθνική βάση, ενώ το ισχύον νομικό πλαίσιο είναι κατακερματισμένο σε 27 εθνικά νομικά συστήματα. Διάφορες κοινοτικές πράξεις έχουν ήδη εκδοθεί στον τομέα αυτόν, συγκεκριμένα η οδηγία 97/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 1997, για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ, αλλά δεν έχουν αντιμετωπίσει ικανοποιητικά την κατάσταση αυτήν, όπως, εξάλλου, ούτε η σύσταση 87/598/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1987, για ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σε θέματα ηλεκτρονικών πληρωμών (σχέσεις μεταξύ χρηματοπιστωτικών οργανισμών, εμπόρων ή άλλων παρεχόντων υπηρεσίες και καταναλωτών), η σύσταση 88/590/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 17ης Νοεμβρίου 1988, που αφορά τα συστήματα πληρωμών και ιδίως τις σχέσεις μεταξύ κατόχου και εκδότη κάρτας, ή η σύσταση 97/489/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Ιουλίου 1997, σχετικά με τις συναλλαγές που γίνονται με μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής και ιδίως όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του εκδότη και του κατόχου. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά παραμένουν ανεπαρκή. Η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών διατάξεων και το ατελές κοινοτικό πλαίσιο έχουν δημιουργήσει σύγχυση και ανασφάλεια δικαίου.

Είναι επομένως ζωτικής σημασίας η θέσπιση, σε κοινοτικό επίπεδο, σύγχρονου και συνεκτικού νομικού πλαισίου για τις υπηρεσίες πληρωμών, είτε αυτές είναι είτε δεν είναι συμβατές με το σύστημα που προέκυψε από την πρωτοβουλία στον χρηματοπιστωτικό τομέα για έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ, το οποίο να είναι ουδέτερο εξασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για όλα τα συστήματα πληρωμών, ώστε ο καταναλωτής να διατηρήσει τη δυνατότητα να επιλέγει, γεγονός που θα είναι σημαντική πρόοδος από την άποψη του κόστους για τον καταναλωτή, της ασφαλείας και της αποδοτικότητας, σε σύγκριση με τα ισχύοντα εθνικά συστήματα.

Το νομικό πλαίσιο αυτό θα πρέπει να συντονίζει τις εθνικές διατάξεις που διέπουν την προληπτική εποπτεία, την πρόσβαση νέων παρόχων υπηρεσιών πληρωμών στην αγορά, την πληροφόρηση,

καθώς και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των χρηστών των υπηρεσιών πληρωμών και των παρόχων. Μέσα στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να διατηρηθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2560/2001, βάσει του οποίου δημιουργήθηκε, όσον αφορά τις τιμές, μια ενιαία αγορά για τις πληρωμές σε ευρώ. Οι διατάξεις της οδηγίας 97/5/ΕΚ και οι συστάσεις 87/598/ΕΟΚ, 88/590/ΕΟΚ και 97/489/ΕΚ θα πρέπει να συνενωθούν σε ένα ενιαίο κείμενο με δεσμευτική ισχύ.

Το νομικό αυτό πλαίσιο, ωστόσο, δεν χρειάζεται να καλύπτει τα πάντα. Το πεδίο εφαρμογής του θα πρέπει να περιορίζεται στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών με κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών πληρωμών στους χρήστες των υπηρεσιών αυτών. Ούτε άλλωστε ενδείκνυται η εφαρμογή του σε υπηρεσίες όπου η μεταφορά χρηματικών ποσών από τον πληρωτή στο δικαιούχο ή η μεταφορά τους εκτελούνται αποκλειστικά με χαρτονομίσματα και κέρματα ή όταν η μεταφορά βασίζεται σε έντυπη επιταγή, συναλλαγματική, γραμμάτιο ή άλλα μέσα, και έντυπα παραστατικά ή κάρτες με τα οποία χρεώνεται ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών ή κάποιος άλλος για να θέσει τα χρήματα στη διάθεση του δικαιούχου. Εξάλλου χρειάζεται μια διαφοροποίηση στην περίπτωση μέσων που προσφέρονται από φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, υπηρεσιών πληροφορικής ή δικτύων για τη διευκόλυνση της αγοράς ψηφιακών προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως σήματα κλήσης, μουσική ή ψηφιακές εφημερίδες πέραν των παραδοσιακών υπηρεσιών φωνής, και της χρήσης τους σε ψηφιακές συσκευές. Το περιεχόμενο αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να παράγεται είτε από τρίτον είτε από το φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος μπορεί να τους προσθέτει εγγενή αξία με τη μορφή δυνατοτήτων πρόσβασης, διανομής ή έρευνας. Στη δεύτερη περίπτωση, όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες διανέμονται από έναν από αυτούς τους φορείς εκμετάλλευσης ή, για τεχνικούς λόγους, από τρίτον, και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον μέσω ψηφιακών συσκευών, όπως κινητά τηλέφωνα ή υπολογιστές, το παρόν νομικό πλαίσιο δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται δεδομένου ότι η δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης υπερβαίνει την απλή πράξη πληρωμής. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται όταν ο φορέας εκμετάλλευσης ενεργεί μόνον ως μεσάζων ο οποίος απλώς μεριμνά για την πληρωμή τρίτου προμηθευτή.

Το έμβασμα είναι μια απλή υπηρεσία πληρωμών, συνήθως βάσει μετρητών που ο πληρωτής δίνει σε έναν πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ο οποίος και εμβάζει το ποσό, π.χ. μέσω δικτύου επικοινωνίας, σε έναν δικαιούχο ή σε άλλον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου. Σε μερικά κράτη μέλη, τα σουπερμάρκετ, οι έμποροι και άλλοι λιανοπωλητές παρέχουν στους καταναλωτές τέτοια υπηρεσία, δίνοντας τη δυνατότητα πληρωμής λογαριασμών των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και άλλων τακτικών οικιακών λογαριασμών. Αυτές οι υπηρεσίες πληρωμής λογαριασμών θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως έμβασμα όπως ορίζεται στην παρούσα οδηγία, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές θεωρούν ότι η δραστηριότητα εμπίπτει σε άλλη υπηρεσία πληρωμών του παραρτήματος.

Είναι αναγκαίο να προσδιοριστούν οι κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που δύνανται νομίμως να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών σε ολόκληρη την Κοινότητα, και συγκεκριμένα τα πιστωτικά ιδρύματα που δέχονται καταθέσεις από χρήστες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση πράξεων πληρωμής, και τα οποία θα πρέπει να εξακολουθήσουν να υπόκεινται στην προληπτική εποπτεία που θεσπίζει η οδηγία 2006/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος που εκδίδουν ηλεκτρονικό χρήμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση πράξεων πληρωμής και θα πρέπει να συνεχίσουν να υπόκεινται στις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας της οδηγίας 2000/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για την ανάληψη, την άσκηση και την προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, καθώς και γραφεία ταχυδρομικών επιταγών που έχουν αυτό το δικαίωμα βάσει της εθνικής νομοθεσίας.⁴⁹

7.1 Οδηγία 2009/110/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009

Η οδηγία 2000/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για την ανάληψη, την άσκηση και την προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, εγκρίθηκε με αφορμή την εμφάνιση νέων προπληρωμένων προϊόντων ηλεκτρονικών πληρωμών αποσκοπώντας στη δημιουργία σαφούς νομικού πλαισίου το οποίο θα ενίσχυε την εσωτερική αγορά και θα τόνωνε τον ανταγωνισμό, ενώ ταυτόχρονα θα διασφάλιζε και ένα κατάλληλο επίπεδο προληπτικής εποπτείας.

Η Επιτροπή παρουσίασε έκθεση στην οποία τονίζει την ανάγκη αναθεώρησης της οδηγίας 2000/46/EK καθώς ορισμένες από τις διατάξεις της θεωρείται ότι παρεμποδίζουν τη δημιουργία πραγματικής ενιαίας αγοράς υπηρεσιών ηλεκτρονικού χρήματος και την ανάπτυξη φιλικών προς τον χρήστη υπηρεσιών.

Η οδηγία 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, έχει θεσπίσει ένα σύγχρονο και συνεκτικό νομικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες πληρωμών, που αφορά, μεταξύ άλλων, τον συντονισμό των εθνικών διατάξεων περί απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας για μια νέα κατηγορία παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, τα ιδρύματα πληρωμών.

⁴⁹ Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

Με στόχο την άρση των εμποδίων που παρακωλύουν την είσοδο στην αγορά και τη διευκόλυνση της ανάληψης και της άσκησης της δραστηριότητας έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, θα πρέπει να αναθεωρηθούν οι κανόνες που διέπουν τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος ώστε να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να περιορίζεται στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών που εκδίδουν ηλεκτρονικό χρήμα. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε νομισματική αξία αποθηκευμένη σε ειδικά προπληρωμένα μέσα που έχουν σχεδιασθεί για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περιορισμένη κλίμακα μόνο, είτε διότι επιτρέπουν στον κάτοχο ηλεκτρονικού χρήματος να αγοράζει αγαθά ή υπηρεσίες μόνο στην επαγγελματική στέγη του εκδότη ηλεκτρονικού χρήματος ή εντός περιορισμένου δικτύου παρόχων υπηρεσιών που έχουν συνάψει απευθείας εμπορική συμφωνία με κάποιον επαγγελματία εκδότη, είτε διότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για την απόκτηση περιορισμένου φάσματος αγαθών ή υπηρεσιών. Ένα μέσο θα πρέπει να θεωρείται ότι χρησιμοποιείται εντός "περιορισμένου δικτύου" όταν μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών σε συγκεκριμένο κατάστημα ή σε συγκεκριμένη αλυσίδα καταστημάτων ή για την αγορά περιορισμένου φάσματος αγαθών ή υπηρεσιών, ανεξάρτητα από το που βρίσκεται το σημείο πώλησης. Στα μέσα αυτά θα μπορούσαν να περιληφθούν οι κάρτες που εκδίδουν διάφορα καταστήματα, οι κάρτες για την πληρωμή των καυσίμων, οι κάρτες μέλους, οι κάρτες για τις δημόσιες συγκοινωνίες, τα δελτία σίτισης ή δελτία για υπηρεσίες (δελτία παιδικής μέριμνας, δελτία κοινωνικής μέριμνας ή συστήματα δελτίων για υπηρεσίες με τα οποία επιδοτείται η απασχόληση προσωπικού για την εκτέλεση καθηκόντων νοικοκυριού όπως καθαρισμός, σιδέρωμα ή κηπουρική), τα οποία ενίοτε υπόκεινται σε ειδικό νομικό πλαίσιο για τη φορολογία και την εργασία με προορισμό την προώθηση της χρήσης τέτοιων μέσων για την υλοποίηση των στόχων που ορίζονται στην κοινωνική νομοθεσία. Όταν ένα τέτοιο μέσο ειδικού σκοπού εξελίσσεται σε μέσο γενικού σκοπού, δεν πρέπει να ισχύει πλέον η εξαίρεση από την παρούσα οδηγία. Δεν πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιούνται για αγορές σε καταστήματα εμπόρων οι οποίοι περιλαμβάνονται σε συγκεκριμένους καταλόγους καθώς τα μέσα αυτά σχεδιάζονται ειδικά για ένα δίκτυο παρόχων υπηρεσιών που διαρκώς μεγαλώνει.⁵⁰

⁵⁰ Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

7.2 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2015/751 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 29ης Απριλίου 2015 σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες

Ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς είναι επιζήμιος για την ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση εντός της Ένωσης. Η εξάλειψη των άμεσων και έμμεσων εμποδίων στην ορθή λειτουργία και την ολοκλήρωση μιας ενιαίας αγοράς για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, χωρίς διακρίσεις μεταξύ εθνικών και διασυνοριακών πληρωμών, είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου παρέσχε τη νομική βάση για τη δημιουργία μιας ενωσιακής εσωτερικής αγοράς για τις πληρωμές, δεδομένου ότι διευκόλυνε σημαντικά τη δραστηριότητα των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, με τη δημιουργία ενιαίων κανόνων όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών πληρωμών.

Δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι επιβαρύνσεις των χρηστών για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ είναι ίδιες με αυτές των αντίστοιχων πληρωμών εντός της επικράτειας κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων πληρωμής με κάρτα που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθόρισε τους κανόνες για τη λειτουργία των μεταφορών πίστωσης και των άμεσων χρεώσεων σε ευρώ στην εσωτερική αγορά, αλλά εξαίρεσε τις πράξεις πληρωμής με κάρτα από το πεδίο εφαρμογής του.

Η οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει σκοπό να εναρμονίσει ορισμένους κανόνες σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις επιβαρύνσεις για τη χρήση μέσων πληρωμής, βάσει των οποίων τα κράτη μέλη απαγορεύουν στους εμπόρους να χρεώνουν στους καταναλωτές για τη χρήση ενός συγκεκριμένου μέσου πληρωμής δαπάνη υπερβαίνουσα το κόστος χρήσης αυτού του μέσου από τον έμπορο.

Οι ασφαλείς, αποτελεσματικές, ανταγωνιστικές και καινοτόμες ηλεκτρονικές πληρωμές είναι ζωτικής σημασίας ώστε οι καταναλωτές, οι έμποροι και οι εταιρείες να απολαμβάνουν πλήρως τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς, ιδίως μάλιστα όσο ο κόσμος κινείται προς την κατεύθυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν εκδώσει ή προετοιμάζουν νομοθεσία για την άμεση ή έμμεση ρύθμιση των διατραπεζικών προμηθειών και που θα καλύπτει πολλά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων των ανώτατων ορίων των διατραπεζικών προμηθειών σε διάφορα επίπεδα, των εμπορικών προμηθειών, του κανόνα «υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών» και των

μέτρων καθοδήγησης των καταναλωτών. Οι υφιστάμενες διοικητικές αποφάσεις σε ορισμένα κράτη μέλη διαφέρουν σημαντικά. Για την επίτευξη μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ των επιπέδων των διατραπεζικών προμηθειών, αναμένεται η θέσπιση περαιτέρω ρυθμιστικών μέτρων σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των επιπέδων ή των αποκλίσεων μεταξύ των εν λόγω προμηθειών. Αυτά τα εθνικά μέτρα είναι πιθανό να οδηγήσουν σε σημαντικά εμπόδια στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των πληρωμών με κάρτα και των πληρωμών με κάρτα μέσω διαδικτύου και κινητού τηλεφώνου, και θα εμπόδιζαν επομένως την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Οι κάρτες πληρωμών είναι το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό μέσο πληρωμής για τις λιανικές αγορές. Ωστόσο, η ολοκλήρωση της αγοράς καρτών πληρωμών στην Ένωση απέχει ακόμα πολύ από την επίτευξή της, δεδομένου ότι πολλές λύσεις πληρωμών δεν μπορούν να αναπτυχθούν πέρα από τα εθνικά τους σύνορα και εμποδίζεται η είσοδος στην αγορά νέων πανευρωπαϊκών παραγόντων. Επιβάλλεται να αρθούν τα εμπόδια για την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς καρτών, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των πληρωμών με κάρτα και των πληρωμών με κάρτα μέσω διαδικτύου και κινητού τηλεφώνου.

Για να είναι σε θέση να λειτουργεί αποτελεσματικά η εσωτερική αγορά, θα πρέπει να προάγεται και να διευκολύνεται η χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών προς όφελος των εμπόρων και των καταναλωτών. Οι κάρτες και άλλες ηλεκτρονικές πληρωμές μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πιο ευέλικτο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων πληρωμής μέσω διαδικτύου, προκειμένου να αξιοποιηθούν η εσωτερική αγορά και το ηλεκτρονικό εμπόριο, ενώ οι ηλεκτρονικές πληρωμές παρέχουν επίσης στους εμπόρους δυνητικά ασφαλείς πληρωμές. Οι πράξεις πληρωμής με κάρτα αντί με μετρητά θα μπορούσαν επομένως να ωφελήσουν τους εμπόρους και τους καταναλωτές, υπό την προϋπόθεση ότι οι προμήθειες για τη χρήση των συστημάτων πληρωμής με κάρτα έχουν καθορισθεί σε οικονομικά αποδοτικό επίπεδο, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στον θεμιτό ανταγωνισμό, την καινοτομία και την είσοδο νέων παρόχων στην αγορά.

Οι διατραπεζικές προμήθειες εφαρμόζονται συνήθως μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών αποδοχής κάρτας και των εκδοτών παρόχων υπηρεσιών πληρωμής με κάρτα που ανήκουν σε συγκεκριμένο σύστημα καρτών πληρωμής. Οι διατραπεζικές προμήθειες αποτελούν βασικό μέρος των προμηθειών που επιβάλλονται στους εμπόρους από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών αποδοχής κάρτας για κάθε πράξη πληρωμής με κάρτα. Οι έμποροι, με τη σειρά τους, ενσωματώνουν το εν λόγω κόστος σχετικά με την κάρτα, όπως και κάθε άλλο κόστος για αυτούς, στις γενικές τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των συστημάτων καρτών πληρωμής προκειμένου να πειστούν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών να εκδίδουν τις κάρτες τους οδηγεί σε υψηλότερες και όχι σε χαμηλότερες διατραπεζικές προμήθειες στην αγορά, σε αντίθεση με τη συνήθη ρυθμιστική επίδραση του ανταγωνισμού στις τιμές σε μια οικονομία

της αγοράς. Παράλληλα με τη συνεπή εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στις διατραπεζικές προμήθειες, η ρύθμιση των εν λόγω προμηθειών θα βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και θα συμβάλει στη μείωση του κόστους συναλλαγών για τους καταναλωτές.⁵¹

7.3 ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/2366 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 25ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ

Τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ενοποίηση των λιανικών πληρωμών στην Ένωση, ιδίως στο πλαίσιο των πράξεων της Ένωσης σχετικά με τις πληρωμές, ιδίως μέσω της οδηγίας 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (4), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (5), της οδηγίας 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (6) και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 260/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7). Η οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (8) έχει συμπληρώσει περαιτέρω το νομικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες πληρωμών με τη θέσπιση συγκεκριμένου ορίου πέραν του οποίου οι έμποροι λιανικής πώλησης δεν έχουν τη δυνατότητα να χρεώνουν τους πελάτες τους για τη χρήση συγκεκριμένου μέσου πληρωμών.

Το αναθεωρημένο νομικό πλαίσιο της Ένωσης για τις υπηρεσίες πληρωμών συμπληρώνεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/751 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (9). Ο εν λόγω κανονισμός εισάγει, ιδίως, κανόνες που αφορούν την επιβολή διατραπεζικών προμηθειών για τις συναλλαγές με κάρτα και στοχεύει στην ταχύτερη επίτευξη μιας ουσιαστικής ενιαίας αγοράς για πληρωμές με κάρτα.

Η οδηγία 2007/64/ΕΚ εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 βάσει πρότασης της Επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2005. Έκτοτε, η αγορά λιανικών πληρωμών γνώρισε σημαντικές τεχνικές καινοτομίες με την ταχεία αύξηση του αριθμού των ηλεκτρονικών πληρωμών και των κινητών πληρωμών και την εμφάνιση στην αγορά νέων τύπων υπηρεσιών πληρωμών, οι οποίες θέτουν το ισχύον πλαίσιο αντιμέτωπο με νέες προκλήσεις.

Η αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της Ένωσης για τις υπηρεσίες πληρωμών και, ιδίως, η ανάλυση των επιπτώσεων της οδηγίας 2007/64/ΕΚ και της διαβούλευσης για την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής της 11ης Ιανουαρίου 2012 με τίτλο «Προς ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά για τις πληρωμές με κάρτα, μέσω Διαδικτύου και τις κινητές πληρωμές» έδειξαν ότι οι εξελίξεις έχουν

⁵¹ Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

οδηγήσει σε σημαντικές προκλήσεις από κανονιστική άποψη. Σημαντικοί τομείς της αγοράς πληρωμών, ιδίως οι πληρωμές με κάρτα, οι πληρωμές μέσω διαδικτύου ή μέσω κινητού, παραμένουν κατακερματισμένοι κατά μήκος των εθνικών συνόρων. Πολλά καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες πληρωμών δεν εμπίπτουν, εξ ολοκλήρου ή σε μεγάλο μέρος, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2007/64/EK. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2007/64/EK και, ειδικότερα, τα στοιχεία που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της, όπως ορισμένες πράξεις πληρωμής, αποδείχθηκε σε μερικές περιπτώσεις εξαιρετικά αμφίσημο, υπερβολικά γενικό ή απλώς παρωχημένο, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στην αγορά. Αυτό οδήγησε σε ανασφάλεια δικαίου, πιθανούς κινδύνους για την ασφάλεια στην αλυσίδα πληρωμών και έλλειψη προστασίας του καταναλωτή σε ορισμένους τομείς. Έχει αποδειχθεί ότι είναι δύσκολο οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών να εδραιώσουν καινοτόμες, ασφαλείς και εύκολες στη χρήση ψηφιακές υπηρεσίες πληρωμών και να παράσχουν στους καταναλωτές και τους εμπόρους λιανικής πώλησης αποτελεσματικές, άνετες και ασφαλείς μεθόδους πληρωμής στο χώρο της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει μεγάλο θετικό δυναμικό που πρέπει να διερευνηθεί με μεγαλύτερη συνέπεια.

Η συνεχιζόμενη ανάπτυξη της ολοκληρωμένης εσωτερικής αγοράς για ασφαλείς ηλεκτρονικές πληρωμές είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να υποστηριχθεί η ανάπτυξη της οικονομίας της Ένωσης και να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές, οι έμποροι και οι εταιρείες απολαμβάνουν δυνατότητα επιλογής και διαφάνειας στις υπηρεσίες πληρωμών, ώστε να αποκομίζουν στο έπακρο τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς.

Θα πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες, με σκοπό να καλύψουν τα ρυθμιστικά κενά, ενώ ταυτόχρονα θα παρέχουν μεγαλύτερη νομική σαφήνεια και θα διασφαλίζουν τη συνεπή εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου σε ολόκληρη την Ένωση. Θα πρέπει να διασφαλιστούν ισοδύναμες συνθήκες λειτουργίας τόσο για τους υφιστάμενους, όσο και για τους νέους συντελεστές της αγοράς, επιτρέποντας στα νέα μέσα πληρωμών να προσεγγίσουν μια ευρύτερη αγορά και εξασφαλίζοντας υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών κατά τη χρήση των εν λόγω υπηρεσιών πληρωμών σε ολόκληρη την Ένωση. Αυτό θα πρέπει να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος πληρωμών στο σύνολό του και να οδηγήσει σε περισσότερες επιλογές και περισσότερη διαφάνεια στις υπηρεσίες πληρωμών, ενισχύοντας ταυτόχρονα την εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε μία εναρμονισμένη αγορά πληρωμών.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί οι κίνδυνοι ως προς την ασφάλεια των ηλεκτρονικών πληρωμών. Τούτο οφείλεται στην αυξανόμενη τεχνική πολυπλοκότητα των ηλεκτρονικών πληρωμών, τον διαρκώς αυξανόμενο όγκο των ηλεκτρονικών πληρωμών παγκοσμίως και τα αναδυόμενα είδη υπηρεσιών πληρωμών. Οι ασφαλείς υπηρεσίες πληρωμών αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς των υπηρεσιών πληρωμών. Οι χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει, επομένως, να προστατεύονται επαρκώς έναντι

αυτών των κινδύνων. Οι υπηρεσίες πληρωμών είναι άκρως απαραίτητες για τη λειτουργία ζωτικών οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τις απαιτήσεις διαφάνειας και ενημέρωσης εκ μέρους των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών και σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την παροχή και τη χρήση υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, και σε συναλλαγές στις οποίες ένας από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών βρίσκεται εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (EOX), προκειμένου να αποφεύγονται οι αποκλίνουσες προσεγγίσεις μεταξύ των κρατών μελών, που αποβαίνουν εις βάρος των καταναλωτών. Κατά περίπτωση, οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να επεκταθούν σε συναλλαγές σε όλα τα επίσημα νομίσματα μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που βρίσκονται εντός του EOX.

Το έμβασμα είναι μια απλή υπηρεσία πληρωμών, που συνήθως βασίζεται σε μετρητά που ο πληρωτής δίνει σε έναν πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, ο οποίος και διαβιβάζει το αντίστοιχο χρηματικό ποσό, π.χ. μέσω δικτύου επικοινωνίας, σε έναν δικαιούχο ή σε άλλον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών που ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου. Σε μερικά κράτη μέλη, τα σουπερμάρκετ, οι έμποροι και άλλοι λιανοπωλητές παρέχουν στους καταναλωτές τέτοια υπηρεσία, δίνοντάς τους τη δυνατότητα πληρωμής λογαριασμών των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και άλλων τακτικών οικιακών λογαριασμών. Αυτές οι υπηρεσίες πληρωμής λογαριασμών θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως έμβασμα, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές θεωρούν ότι η δραστηριότητα εμπίπτει σε άλλη υπηρεσία πληρωμών.

Η παρούσα οδηγία εισάγει ουδέτερο ορισμό της αποδοχής πράξεων πληρωμής προκειμένου να καλύπτονται όχι μόνον τα παραδοσιακά μοντέλα αποδοχής που διαρθρώνονται γύρω από τη χρήση καρτών πληρωμής, αλλά επίσης και διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στα οποία συμμετέχουν περισσότεροι του ενός αγοραστή. Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται να εξασφαλισθεί ότι οι έμποροι λαμβάνουν την ίδια προστασία, ανεξαρτήτως του μέσου πληρωμής που χρησιμοποιείται, όταν η δραστηριότητα είναι η ίδια με την αποδοχή συναλλαγών με κάρτα. Τεχνικές υπηρεσίες που παρέχονται σε παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, όπως η απλή επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων ή η λειτουργία τερματικών, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ότι συνιστούν αποδοχή. Επιπλέον, ορισμένα μοντέλα αποδοχής δεν προβλέπουν πραγματική μεταφορά κεφαλαίων από τον αγοραστή προς τον δικαιούχο, καθότι τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν άλλες μορφές διακανονισμού.⁵²

⁵² Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)

ΟΓΛΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ– ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Καταληκτικά διαπιστώνουμε από την παρούσα μελέτη ότι η υποχρέωση εγκατάστασης POS καθώς και η δήλωση επαγγελματικού λογαριασμού στην φορολογική διαδικασία αποτελεί αναπόφευκτη συνέπεια εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Γι' αυτό το λόγο, το έτος 2016 η επερχόμενη Κυβέρνηση επεξεργάστηκε και δημοσίευσε το ν. 4446/2016 – όπως τροποποιήθηκε - ο οποίος στο κεφάλαιο Β' αναφέρει τα μέτρα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και την καταπολέμηση της απόκρυψης εσόδων.

Στα μέτρα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών ενσωματώθηκαν οδηγίες και κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς είναι επιζήμιος για την ανταγωνιστικότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση εντός της Ένωσης. Επομένως η εξάλειψη των άμεσων και έμμεσων εμποδίων στην ορθή λειτουργία και την ολοκλήρωση μιας ενιαίας αγοράς για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, χωρίς διακρίσεις μεταξύ εθνικών και διασυνοριακών πληρωμών, είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Είναι επομένως ζωτικής σημασίας η θέσπιση, σε κοινοτικό επίπεδο, σύγχρονου και συνεκτικού νομικού πλαισίου για τις υπηρεσίες πληρωμών, είτε αυτές είναι είτε δεν είναι συμβατές με το σύστημα που προέκυψε από την πρωτοβουλία στον χρηματοπιστωτικό τομέα για έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ, το οποίο να είναι ουδέτερο εξασφαλίζοντας ίσους όρους ανταγωνισμού για όλα τα συστήματα πληρωμών, ώστε ο καταναλωτής να διατηρήσει τη δυνατότητα να επιλέγει, γεγονός που θα είναι σημαντική πρόοδος από την άποψη του κόστους για τον καταναλωτή, της ασφαλείας και της αποδοτικότητας, σε σύγκριση με τα ισχύοντα εθνικά συστήματα.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι επίμαχες διατάξεις του ν. 4446/2016 έχουν τεθεί προς πάταξη της φοροδιαφυγής και αύξηση των δημοσίων εσόδων, ο σκοπός δε αυτός επιδιώκεται με την ώθηση των συναλλασσομένων για την πραγματοποίηση πληρωμών με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων για συναλλαγές κάτω των πεντακοσίων ευρώ, προς τούτο δε παρέχονται κίνητρα όπως το “χτίσιμο” του αφορολόγητου και το πρόγραμμα των δημοσίων κληρώσεων. Η προβλεπόμενη δε στο άρθρο 69 παρ. 2 του ν. 4446/2016 αμφιμερώς υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για συναλλαγές άνω των πεντακοσίων ευρώ δεν αποτελεί εναλλακτικό ισοδύναμο μέτρο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό του άρθρου 65 του ν. 4446/2016, διότι η υποχρεωτική τοποθέτηση τερματικών POS [Point of sale]. Με τον όρο αυτό νοείται η τερματική συσκευή, μέσω της οποίας πραγματοποιούνται πληρωμές για αγορά προϊόντων ή καταβολή αμοιβής για παροχή υπηρεσιών με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα.] από τους δικαιούχους πληρωμής αποβλέπει στην ενδυνάμωση

της “ανιχνευσιμότητας” των πληρωμών για συναλλαγές κάτω των πεντακοσίων ευρώ με σκοπό την πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Με τα δεδομένα αυτά το επίδικο μέτρο της επιβολής στους δικαιούχους πληρωμής, υποχρεωτικής τοποθέτησης τερματικού POS προς αποδοχή μέσω πληρωμής με κάρτα για την ολοκλήρωση των πράξεων πληρωμής, τελεί σε συνάφεια με το αντικείμενο της ρύθμισης και τον επιδιωκόμενο με αυτήν σκοπό πάταξης της φοροδιαφυγής και αύξησης των δημοσίων εσόδων, χωρίς να παρίσταται, και δη προδήλως, απρόσφορο, περιττό ή δυσανάλογο, ώστε να καθιστά αδύνατη ή ιδιαίτερος δυσχερή την άσκηση των οικείων οικονομικών δραστηριοτήτων, δεδομένου ότι όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας ενός μέτρου ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης.

ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

9.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αιτιολογική Έκθεση Ν. 4446/2016
2. <http://www.moneyonline.gr/site/article/8575/odigos-gia-tis-kartes-ke-ta-pos-oles-i-plirofories-se-15-erotapantisis>, οδηγός για τις κάρτες πληρωμών και τα τερματικά αποδοχής τους (pos) που εξέδωσε η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, 16/9/2019.
3. <https://ti-einai.gr/debit-karta/>
4. **Γεωργιάδης** Απόστολος Σ. *Η εξασφάλιση των πιστώσεων* οπ σ 312.
5. **Ψυχομάνης** Σπύρος Δ. *Τραπεζικό Δίκαιο - Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων* οπ σ 70.
6. **Σπυριδούλα Τσίρου**, διπλωματική εργασία: Η έξυπνη κάρτα ως ηλεκτρονικό μέσο πληρωμών, Δεκέμβριος 2005, σελ. 17-19.
7. **Σταθόπουλου** Μιχαήλ «Σύγχρονες τεχνικές των χρηματικών συναλλαγών:επισκόπηση - αποτίμηση - προτάσεις» *ΔΕΕΤ 1994* σ 128 επ.
8. **Καλλιμόπουλος** Γ. Δ. *Το δίκαιο του χρήματος* οπ σ 62 επ.
9. **Βελέντζα** Ιωάννη –**Χαρισιάδου** Ειρήνης «Τεχνολογική εξέλιξη και σύγχρονα συστήματα πληρωμών πιστωτικές κάρτες και ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων (παρουσίαση της νομοθεσίας των Η.Π.Α.)» *Επιστ.Επετ.Αρμεν 1987* σ 175 επ.
10. **Ζησίμου** Θεολόγος «Σύμβαση πιστωτικής κάρτας. Καταχρηστικότητα όρων» *Συνήγορος τευχ. 21 Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2000* σ 305.
11. <https://ti-einai.gr/pistotiki-karta/>
12. <https://ti-einai.gr/propliromeni-karta/>
13. 1 <https://www.foxcasino.gr/ti-einai-ta-hlektronika-portofolia/>
14. <https://sumup.gr/pos-termatika/>
15. <https://ti-einai.gr/pos/>
16. **Φίλιος**, Σύγχρονη οργάνωση και διοίκηση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
17. **Βελέντζας** Δίκαιο τραπεζικών συμβάσεων
18. [iefimerida.gr - https://www.iefimerida.gr/news/248094/ola-osa-prepei-na-gnorizete-gia-tis-hreostikes-pistotikes-kai-propliromenes-kartes-mesa](https://www.iefimerida.gr/news/248094/ola-osa-prepei-na-gnorizete-gia-tis-hreostikes-pistotikes-kai-propliromenes-kartes-mesa).
19. <http://www.moneyonline.gr/site/article/8575/odigos-gia-tis-kartes-ke-ta-pos-oles-i-plirofories-se-15-erotapantisis>, οδηγός για τις κάρτες πληρωμών και τα τερματικά αποδοχής τους (pos) που εξέδωσε η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, 16/9/2019.

20. <http://www.moneyonline.gr/site/article/9921/i-times-enikiasis-i-polisis-ton-termatikon-pos-apo-tis-trapezes-odigos>
21. ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRASOFT INTERNATIONAL)
22. Αγγελική Παπαθέου Δελτία ταυτόχρονης πληρωμής (“pay now cards”) POS, από τη σκοπιά της φύσης τους ως χρήματος και της παθολογίας των συναφώς γεννώμενων τριμερών σχέσεων, διπλωματική εργασία, Μάρτιος 1999
23. Κ.Υ.Α 45231/ΦΕΚ 1445 Β’/27.04.2017
24. Κ.Υ.Α. 141871/ΦΕΚ 30 Β’/15.01.2019
25. ν. 4446/2016
26. ν. 3862/2010
27. ΠΟΛ 1005/12.01.2017 (ΦΕΚ Β’ 145/2017).
28. ΠΟΛ 1100/ΦΕΚ 2381 Β’/12.07.2017.
29. ΠΟΛ 1258/ΦΕΚ Β' 3101/06-12-2013
30. Απόφαση ΑΑΔΕ 1055/ΦΕΚ 501Β’/20.02.2019
31. Εφαρμογή διαχείρισης επαγγελματικών λογαριασμών οδηγίες χρήσης από την Α.Α.Δ.Ε. και την Δ.ΗΛΕ.Δ.
32. Κ.Υ.Α. ΔΕΑΦ 1184793ΕΞ2018/ΦΕΚ 5619 Β’/13.12.2018

9.2 ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Schneider** Uwe H. *Das Recht des elektronischen Zahlungsverkehrs* Fritz Knapp Verlag Frankfurt am Main 1982 σ 22 επ και σ 35 επ.
2. **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* σπ σ 466 επ,
3. **Wymeersch** Eddy «Aspects juridiques de certains nouveaux moyens de paiement – Belgium» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 85 επ και δη σ 112.
4. **Hapgood QC** Mark *Paget’s Law of Banking* σπ σ 63 επ, **Banakas** Efstathios «The law of modern forms of payment – United Kingdom» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by

- Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 235 επ,
5. **Hahn** Hugo J. «Modern techniques for financial transactions and their effects on currency – Germany» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 173 επ και δη σ 182,
 6. **Simon** Pierre *Les moyens de paiement: des espèces à la monnaie électronique* éditeur Banque 1997 σ 157 επ, **Cranston** Ross *The single market and the law of banking* second edition LLP London, New York, Hamburg, Hong Kong Lloyd's of London press LTD 1995 σ 12 επ.
 7. **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* οπ σ 466 επ,
 8. **Claussen** Carsten Peter & **Erne** Roland *Bank- und Börsenrecht* 2. Auflage Beck München 2000, **Meder** Stephan «Die Haftung im beleglosen Fernabsatz-Kreditkarten-geschäft» *NJW* 2000 σ 2076 επ. 5
 9. **Stathopoulos** Michael «Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency» οπ σ 5.
 10. **Wadsley J. & Penn G. A.** *The law relating to domestic banking* οπ σ 466 επ, **Hapgood** QC Mark *Paget's Law of Banking* 11th edition Butterworths London, Edinburg & Dublin 1996 σ 61 επ.
 11. **Hapgood** QC Mark *Paget's Law of Banking* οπ σ 261 επ,
 12. **Gavalda** Christian & **Stoufflet** Jean *Droit Bancaire Institutions – Comptes – Opérations - Services* 3 ème édition Litec Paris 1997 σ 395 επ,
 13. **Foy** Alain – Marie «Les cartes bancaires et les innovations technologiques» εις *Droit et monnaie* οπ σ 279 επ, **Kallimopoulos** G. D. «Plastic and electronic money in Greece – Towards a cashless society?» εις *Modern Techniques for financial transactions and their effects on currency General and National Reports XIVth International Congress of Comparative Law Athens, 31 July - & August 1994* edited by Michael Stathopoulos Kluwer Law International The Hague/ London / Boston 1995 σ 195 επ